

Učni se in rasti

Andragoški center Slovenije je v tednu vseživljenjskega učenja '99 med številnimi drugimi dejavnostmi razpisal tudi natečaj za najboljša likovna dela na temo učenja in rasti.

Motivika se je navezovala na učene. Sedjenje ob knjigi namreč ni edini način učenja, odicica učiteljica je na primer tudi narava. Z natečjem so organizatorji želi izpostaviti sodobno zamisel.

vseživljenjskega učenja v smislu intelektualne, osebnostne in čustvene rasti. Andragoški center je natečaj razpisal zato, da bi dobili sporočila likovna dela, primerna za objavo na stenskem koledarju.

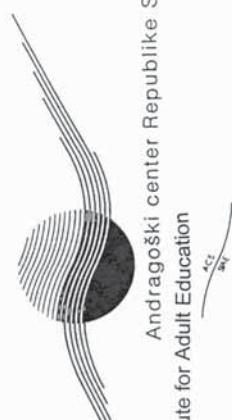
Natečaj je potekal v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za Solsivo in Univerzo za treće življenjsko obdobje. Do sredine novembra je prispelo 720 likovnih del, večinoma mladih ustvarjalcev z osnovnih šol in iz vrtcev.

Komisija je izbrala 60 rib. Velika večina je bila objavljena v stenskem koledarju TVU 2000. Organizatorji objubljajo, da bo nekoliko razstavljen še med tednom vseživljenjskega učenja 2000.

M. K.

TISK O ACS

**TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
16.-22. OKTOBER 2000**

**ČETRTI RAZPIS PRIZNANI ZA POSEBNE
DOSEŽKE PRI UČENJU ODRASLIH**

ZGLEDI VLEČEJO!

Vsakoletna prizdevje Andragoškega centra Slovenije, Teden vseživljenjskega učenja (TVU), je hitro prejela v praznik učenja, ki so učenci se lijudi po vsem Sloveniji. Posebno, slovensko razsežnost je dobila pred štirimi leti, ko so bila med slavnostnim odprtjem tedna prizanja skupinam na posameznikom za izjemne dosežke pri bogatovi lastnega učenja ali pri posredovanju znanja, izkušenj, spremnosti ... drugim.

Svet se spreminja s čedljive vecjo naglico, in če želimo biti dejavno vključeni v njegov zgodbo, se moramo sprememati z njim. Da bi spremembe razumeeli in ob njih tudi in televiziunalno in posebno storitvi, da bi videli preizvorcev, ki nam jih ponuja vsakdanjik, se moramo pa izpopolnjevati in koliko lepše, če se tegata lojevamo z veseljem in izrazidljivostjo.

Vseživljenjsko učenje je

zaljubljena prizdevje istih, ki v lastno učenje in učenju odraslih. Z nimi želijo podلاتi prispevki tistih, ki v lastno učenje in učenju odraslih veliko vlagajo. Razpis za predlog poletka do 3. junija. Prizanja so edinstvena v red pogledih – zlasti država počasti dosegke naravnih ljudi, ki jima je modno motivacija in voljo za izobrazevanje uspeho preseži neogoden položaj in pozitivno pripitati na lasten razvoj in okolico.

Pomenljivo mesto pri izboru kandidata so tudi ovire, ki jih je moral ta

priznati pri izobrazevanju. Lani je bilo za posameznike z najra-

zicnejšimi stopnjami izobrazbe in poklicu, skupine ter organizacije in

lokalne skupnosti podleženi enajst prizanj. A. C.

Razpis za priznanja odraslim

Ljubljana - Andragoški center Slovenije (ACS) je tudi letos razpisal državna prizdevja za izjemne dosežke v učenju odraslih. Z nimi želijo podلاتi prispevki tistih, ki v lastno učenje in učenju odraslih veliko vlagajo. Razpis za predlog poletka do 3. junija. Prizanja so edinstvena v red pogledih – zlasti država počasti dosegke naravnih ljudi, ki jima je modno motivacija in voljo za izobrazevanje uspeho preseži neogoden položaj in pozitivno pripitati na lasten razvoj in okolico. Pomenljivo mesto pri izboru kandidata so tudi ovire, ki jih je moral ta priznati pri izobrazevanju. Lani je bilo za posameznike z najra-

zicnejšimi stopnjami izobrazbe in poklicu, skupine ter organizacije in

lokalne skupnosti podleženi enajst prizanj. A. C.

so res veliko naredili za sa-morazvoj ali prispevali k bo-gatjenju učenja drugih. Tako so že prosto podeli-pet-najst, prizvanji ustvarjalnim, učenim se posameznikom, ter organizacijam, lokalnim skupnostim, društvenim, štu-dijskim krožkom in drugim skupinam civilne družbe. Le-ta 1998 je bilo nagrajenec-9, lani 11, letos pa je razpis priznani, že občavljen (čas je do 3. junija, navodila in potrebni obrazci je moć dobiti na ACS, Smartinska 134. a, tel. 01 5842 560, na istem naslovu zbiramo tudi prijava).

Med dobranki priznani-minuti let najdeno na vi-dez anionne posamezni-ke, ki jih je življenje poti-snilo v slago ulico, kjer so ugotovili, da jim bo le no-vou zmanjilo vlogo pravšnjo samozvest, pa tudi župa-nje, ustanovitelje in izva-lce dobrodelnih ter strokov-nih pravovaljskih delavni-št, mentorje študijskih krožkov, vodje delavnic in klubov, Univerzo za trete življenjsko obdobje, fakul-te, Žote, zavode, krajevne skupnosti, podjetja ... Nji-hove zgodbe si je moć pre-brati na spletnih straneh TVU (lahko sebi za spod-budo, ali pa tudi kot zgled, koga predlagata za letosnjo podležev priznani).

SLAVICA BORKA KUCLER

Med dobranki priznani-minuti let najdeno na vi-dez anionne posamezni-ke, ki jih je življenje poti-snilo v slago ulico, kjer so ugotovili, da jim bo le no-vou zmanjilo vlogo pravšnjo samozvest, pa tudi župa-nje, ustanovitelje in izva-lce dobrodelnih ter strokov-nih pravovaljskih delavni-št, mentorje študijskih krožkov, vodje delavnic in klubov, Univerzo za trete življenjsko obdobje, fakul-te, Žote, zavode, krajevne skupnosti, podjetja ... Nji-hove zgodbe si je moć pre-brati na spletnih straneh TVU (lahko sebi za spod-budo, ali pa tudi kot zgled, koga predlagata za letosnjo podležev priznani).

DOBITNIKI PRIZNANJ
ACS ZA LETO 2000

Bogastvo - učenja - bogastvo življenja

Letošnji teden usežljitvenjskega učenja bomo Slovenci priznavali v senci osupljivega spoznanja: promalo znamo, da bi se lahko dejatno vključevali v sodobno družbo. Tako je pokazala mednarodna raziskava o pismenosti prebivalstva, ki so jo opravili strokovnjaki Andragoškega centra.

Zato je še takško bolj pomembno, da ob tej priložnosti s posebnimi priznaji pocasimo tiste, ki v lastno učenje ali učenje drugih veliko vlagajo in so drugim za zgled in spodbudo. Naša žena že drugo leto med primi omogoča njihovo predstavljanje v posebeni prilogi, saj je to v skladu z njenim ostotno usmeritvijo - da ob tem, ko ponuja korisne in uporabne informacije, pripomore tudi k boljši kakovosti življenja.

Andragoški center Slovenije bo s priznajmi obronal tudi naša lastna prizadevanja za izboljšanje izobrazbe in pismenosti odraslega prebivalstva Slovenije in za siričev kulture učenja. Priznanja so namreč izjemna sama po sebi. So edina priznanja na državnih ravnih, s katerimi se ne nagrajujejo strokovni ali profesionalni dosežki, ampak visoka motivacija in prizadevanje za pridobivanje oziroma preučjanje znanja. Pomembna merila so tudi osebno-rasti, pozitiven vpliv na okolico in ovire, ki jih je moral kandidat prenagovarati, da se je lahko učil.

Pri tistih, ki so pripomogli k znanju drugih, pa je bila za izbor odločilna se njihova inovativnost. Dobitniki priznanj so izbrani izmed tistih, ki hkrati s tem, ko bogatujo sebe, tudi sonstrinjajo razmere za razvoj blaginje in demokracije. Veliko zahtevenega dela je bilo potrebnega, da danes lahko oznanimo in predstavimo dobitnike. Glavimo so opravili tisti, ki so kandidati preučili: njihov prijatelji, sorodniki, učitelji, učenči... Sestavljanje predloga ni tanka naloga: treba je napisati prepričljivo predstavitev in zbrati vsa dokazila, to pa terja precej energije in truda v prostem času. To ne bi bilo mogoče, če predlagatelji ne bi čutili resnicne želje po tem, da bi naredili nekaj dobrega za soljudi, da bi pomagali nagraditi njihov trud. Zato se danes lahko veselijo skupaj z njimi.

Kjer je volja, tam je pot. In tam je tudi učenje in je veselje ter ponos ob pridobljenem znanju in dosežkih. Tako imamo dobitnike priznani ACS za leto 2000. Njihove vedolžljivosti ni ustavilo nič, nisi to da, nekateri med njimi živijo in delajo na obrobju, da so prejeti od okolja bolj malo podpora ali nič, ustavila jih ni niti visoka starost niti pomankljivita izobrazba. Presegli so vsa pričakovanja in presegli tudi srami sebe. Predstavljajo elito v napljenemščem, ponemu besede. Zato jih postavljamo visoko na piedestal.

2 Maja Korošak, urednica priloge
naša žena 9/2000

PRIZNANJA

Jana Košir, Ljubljana

Ojeklenila sem

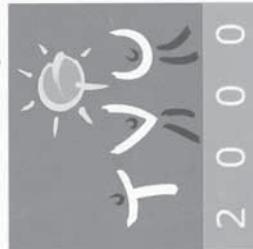
Jana je odraščala v razmerah, iz katerih se rojeva kriminal. Telensko nasilje in duševna zloraba sta bili v družini na dnevem redu, tudi alkoholizem. Njena brata trenutno prestaja kazni, ona pa je izbrala drugačno pot. V soli je bila takča posmeška, sosoči so jo gledali z nezaupanjem, niso jo sprejeli. Bila je drugačna, in rekli so, da še govoriti ne zna.

Stara sta namreč gluhia. Govoriti se je naučila v vrcu, v soli, na ulici, besed pa se je učila tudi iz knjig. Mati je delala v knjigovezni in zato je bilo pri njih doma vedno dovolj knjig. Jana jih je pozirala, od takrat, ko se je naučila brati, in tudi danes se še nioči od njih. Večkrat ni vedela, kako se posamezne besede pravilno izgovarjajo, napacno ih je naglaševala in izpuščala izloga, tako se je okoliči zdela se bolj čudna. Nezamenljivo je, da je v soli vseeno po-

tem, da bi znala in vedela, da je čutila že takrat. Kierkoči je bilo mogče, je prisluhnila judem, ki so se pogovarjali, vskrvala je njihove besede in se učila izraziti.

Znanje na prestol

DOŠLO ZEN
P R I L O G E
**Priloga Naša žena,
september 2000**

Foto: BENEŠOS DIAZ, oblikovanje logo tipografija: David Faretik

PRIZNANJA
**Priznanja
za učenje**
2000

**TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA
UČENJA**
16. DO 22. OKTOBER
2000

**TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA
UČENJA**
16. DO 22. OKTOBER
2000

vi toč, se je odzval s hudim odporom. To ga je vodilo, kot sam pravil v svojeglastov in konflikte v Šoli in doma. Zaradi tega venjetno tudi ni naselj pravih ciljev in posledica je bil spodršljav Šoli.

Kot delavec v skladislu je jasno čutil, da ne spada v tisto okolje. Čeprav ni imel formalne izobrazbe, se je preveč razlikoval. Živel je dvojno življenje, delo v službi je bilo povsem "zunaj konteksta". Na streco so kmalu ugotovili, da je sposoben delati se manski in ne le fičnega dela. Začel je napredovati, zemerja vodstvenega mesta na drugem, potem pa se začele rezave zaradi posminkljive izobrazbe. Vimes se je poskušal vpisati v šolo ob delu, predvsem zaradi pritiskov okolice, ker pa sam pri sebi ni razčistil, je poskus prapadel. Nameraval je preskočiti srednjo solo in se vpisati neposredno na fakulteto za elektroniko, spremem izpite je celo napravil, potem pa je raje učil smučanje... Bil na delovnem mestu, ki je zahteval višjo stopnjo izobrazbe, kot jo je imel, to pa je pomenilo, da so bili vsi, s katerega zapisali, kot skladščini delavec.

Pražnoprav mu nikoli ni bilo vseeno, kakšne rezultate je dosegel. Vedno je hotel stvari s katerimi se je ukvarjal, opraviti dobro in vedno, razen takrat v Šoli, mu je to odlično uspevalo. Ko je delal kot smučarski učitelj, je bil eden boljših. Ko je bil prav tako med boljšimi tekmovalci. Dolga leta je treniral in tekmoval pri rafting ekipi Bobri in v tem času so si skupaj prizuhli devet naslovov državnih prvakov, kar šestkrat so postali svetovni prvaki. Kot član Bobrov na le treinirju in tekmoval, temveč veliko pomagal tudi pri organizaciji, za stike z javnostjo pa je bil sploh glavni.

Kot bilki rojen in oddelen za visoke dosežeške. Ne samo rojen, ampak tudi vzgajan takoj: oce novih, naravnih, mama učiteljica sta ju s sesro usmerjavali samostojnosti, osebnosti.

Po svojih sposobnostih sta

bila že zelo kmalu vključena v družinsko delo. Starša sta pri vsakem opravlju poučila, da je za uspeh najpomembnejša vztrajnost, zgled zanjo pa so bili prav ljudje iz sveta sporta. Tako se sport kot redna nujna prepleta skozi vsje njegovo življenje.

Kot se rado zgodil pri inteligenčnih in občutljivih otroch, je bilan njegova težava vitem, da niti prenesel prisile in ukazovanja. Že od majhnega. Bil je pripravljen dati res od sebe, če pa mu je nekdo ukazal napravljeno.

Borut Holý, Ljubljana

Stripa ni zamjenjal zvezkom

Verjetno tudi vi poznate tisto zvijačo, s katero smo včasih poskušali prezentirati učitelje in starše o tem, kako zavzeti se učimo: spodaj učbenik, zgoraj strip. Nekateri so pri takšnem "učenju" preveč dosledno vzrajali in tudi Borut Holý je bil med njimi. Zato je moral predčasno zapustiti šolanje: imel je nedokončan trejt letnik srednje šole za elektrotehniko, ko se je nekem podjetju zaposlil kot skladščini delavec.

Pražnoprav mu nikoli ni bilo vseeno, kakšne rezultate je dosegel. Vedno je hotel stvari s katerimi se je ukvarjal, opraviti dobro in vedno, razen takrat v Šoli, mu je to odlično uspevalo. Ko je delal kot smučarski učitelj, je bil eden boljših. Ko je bil prav tako med boljšimi tekmovalci. Dolga leta je treniral in tekmoval pri rafting ekipi Bobri in v tem času so si skupaj prizuhli devet naslovov državnih prvakov, kar šestkrat so postali svetovni prvaki. Kot član Bobrov na le treinirju in tekmoval, temveč veliko pomagal tudi pri organizaciji, za stike z javnostjo pa je bil sploh glavni.

Kot bilki rojen in oddelen za visoke dosežeške. Ne samo rojen, ampak tudi vzgajan takoj: oce novih, naravnih, mama učiteljica sta ju s sesro usmerjavali samostojnosti, osebnosti.

Po svojih sposobnostih sta bila že zelo kmalu vključena v družinsko delo. Starša sta pri vsakem opravlju poučila, da je za uspeh najpomembnejša vztrajnost, zgled zanjo pa so bili prav ljudje iz sveta sporta. Tako se sport kot redna nujna prepleta skozi vsje njegovo življenje.

Kot se rado zgodil pri inteligenčnih in občutljivih otroch, je bilan njegova težava vitem, da niti prenesel prisile in ukazovanja. Že od majhnega. Bil je pripravljen dati res od sebe, če pa mu je nekdo ukazal napravljeno.

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Mojca Marn,
Srednja Šola za
elektrotehniko in
racunalništvo v
Ljubljani:
"Borut Holý je svetel
zgled posameznika,
ki kljub nardizanu
zivljenskih stran-
stev potem ostaja
zvest učenju in
poglobljanju."

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

ZA LASTNO UČENJE

Ob tem, ko se je učila "normalne" govorice, pa se je sama naučila tudi govorice rok. Na skrivaljki je opazovala starša, ko sta se pogovarjala z rokami, se v predobi postavljala pred ogledalo in ponavljala nujne kretanje. Postala je nujna desna roka. Povsod je morala hoditi z njima, govorila je namesto nju in jima "prevajala". Že zelo zgodaj jo je mama naučila izpolnjevati položnice, do nje se je obnašala, kot da je odrasla oseba. Pa ni bila. Imela je le občutek, da je koristna in potrebna.

Tako je v jeseni se je redno vpisala v program za zivilske delavce v slasčičarsru. Bila je predsednica razreda, imela je visoko motivacijo za učenje, je navduševala tudi sosočne in jimi pomagala. Oba letnika je končala s peticami. Prav tako je s peticami končala udelenča v tovarni agrozdravsko solo, program Živilce - slasčičar, konditor in program Trgovce - poklic prodajalec. Obiskovala je tečaj angleščine in tečaj racionalistična. Prejela je priznanje za najboljšo učenico - vse to ob nagnjenem delu v službi in ob tem, da je finančno še vedno pomagala družini. Ob tem je nasišla se dovolj volje in energije, da je tri sodelavke preprčila, naj se izobražujejo. Dobber zged je data tudi bratu, da je vpisal program za pridobitev poklica.

Boljši časi so se zanjo že zacetli. Poročila se je in z možem se razumeti. Mocno pa si želi, da bi se izobraževala se naprej. Prepričani smo, da ji bo uspel dosegči vse,

Kateri so letošnji dobintniki?

Andragoški center Slovenije bo letos v tednu vseživljienjskega učenja že certific podeli priznanja za izjemne dosežke pri učenju odraslih. Med pravocasno prizpelimi 54 predlogi je komisija, sestavljena iz predstavnikov Andragoškega centra Slovenije in drugih pomembnih ustanov s področja izobraževanja, izbrala štirinajst takšnih, ki so se posebej izstopali. Izbrana je bila težka, saj so bili predlogi začetki, pri kandidatov bi si priznana ter posameznikom, skupinam, organizacijam, in lokalnim skupinostim za bogatitev življenjskega učenja. Tudi letos bo svoje prostote v ta namen velikodostno ponudilo podjetje Hermes Softlab. Vsak od dobintnikov priznani bo prejel knjižno darilo; knjige je predstavila Matinska knjiga Založba.

Kateri so letošnji dobintniki?

ZA LASTNO UČENJE

Ob tem, ko se je učila "normalne" govorice, pa se je sama naučila tudi govorice rok. Na skrivaljki je opazovala starša, ko sta se pogovarjala z rokami, se v predobi postavljala pred ogledalo in ponavljala nujne kretanje. Postala je nujna desna roka. Povsod je morala hoditi z njima, govorila je namesto nju in jima "prevajala". Že zelo zgodaj jo je mama naučila izpolnjevati položnice, do nje se je obnašala, kot da je odrasla oseba. Pa ni bila. Imela je le občutek, da je koristna in potrebna.

Do sedanjega razreda ji je v soli slo, dobro, potem pa je zacetla popuščati. Ni bila problematična, le voljna in motivacijska, sta jih hitro padnila. Bila je tudi izjemno občutljiva v čustveno labilna. Odnosna od povahu drugih. Sosolcem, ie šla na živce, ker je sprasevala v zahtevala dodano razlagi, če jo je kaj zanimalo. Potem pa počasi izgubila tudi naklonjenost učitelju. Pogojno se je vpisala v osni razred, zacetla izostajati iz sole in se zapošljila, ne da bi končala osnovno solo. Nekateri sodelavci v tovarni so jo preprčevali, naj solo konča, da je neskoška, ker jo je opustila, pa tudi sama je čutila, da pravzaprav ne spada mednje. Ob tem, ko je kot petnašteletna denarno pomagala svoji državini, je tudi že spoznala, da brez izobrazbe ne bo šlo.

V življenu in o življenu se je največ naučila sama: skoz izjemno poleče izkušnje, ko so jo kruto ranili in izdalj tisti, ki so jih bili načilji. Danes, pri trindvajsetih, pravi, da je ojeklenila, da je ne more nje več vrci iz ravnotežja. Da se vesali, ko sliši, da je nedokončal narediti samomor, le se nasmejhne: zakaj le? Ko je najbolj potrebovala podporo in pohrabroju, ju ni dobitila. Ni bilo tolazbe in ni bilo usmiljenia. Samo Weil v svoji knjigi *Trežnost in milost* piše, da "prevelika nesreča pačne človeško

Renata Ranković,
CPE Cene Štrupar:
"začetna učiteljica in
pozitivna delavka. Za vsekan
je morala bojeti. Z izobrazbo, ki jo je
pričakovala na CPE, je vse bolj
potrebovala tudi samozavest. Postala
je optimista. Ki verjam, da je treba
v uspet veliko vlagati."

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Zaupanje veliko pomeni

Alma Pitrac morda ne bi nikoli spoznala, kolikor je sposobna narediti, če ne bi zbolela. Ko so se pri petnajstih zacetle bolečine v hrivnici in je nogu zacetela počasni mrvtveti, ji v Šoli, obiskovala je srednjo obnovljeno solo, in od zavrnikov nihče ni

naša žena 9/2000

naša žena 9/2000

naša žena 9/2000

4

naša žena 9/2000

3

naša žena 9/2000

3

ka (braillova pisava, orientacija, slepo tipkanje, spoznajanje z osnovnimi pripomočki za slepe), spoznavanja eziotične filozofije in študija na fakulteti, se je udeležil neskončne vrste izobraževani in usposabljanj za delo z ljudmi s področja psihoterapije. Omenimo nač so slov kibernetske psihoterapije na medicinski fakulteti v Zagrebu in program pospevitve kot temeljnega znanja za poklicnega psihoterapevta. V okviru dejavnosti je psihoterapevtska pomoč posameznikom, družinam in skupinam, se je usposabjal za individualno in skupinsko delo in nastopal v načrtnih vlogah. Sprva ni aktivno sodeloval, saj soma pa se vse bolj vključeval v tudi vodil razlike dejavnosti kot predavatelj koordinator supervisor. Pred leti si ne bi mogel zamisliti, da bo nekoc vodil skupino, ne tako samopomočne kot terapevtske in tudi delovne. Veliko dela je opravil tudi pri razvijanju računalniških programov za slepe; iz tega je pripravil tudi priročnik, razvil je uporabniško podporo za elektroniko posta za slepe in marsik... Eno od pomembnih področij, ki ga nehnino vpleta v vse svoje delo z ljudmi, pa je različnim dejavnostim s področja nowduhovnosti. Tako je med drugim postal tudi mojster reljka in zatratnik, tak tudi mu pristop k zdravljenju in novi duhovnosti zdržal za časom in nedvinkovit. Kako ga je jezik, ko je strečel ljudi, ki so se ukuvarili s samimi seboj in so bili daleč od prave duhovnosti. Potem je sprejet dejstvo, da so pač takšni, kot so. Kljub temu se mi pristop k zdravljenju v novi duhovnosti potrebujejo pomoci. Tipična obnašanje po primeru, ko je na primer to, ko se videč namesto na slepega obrača na njegovega spremnika, kaj človeka muti, izberes tudi primerno tehniko. Včasih je to tudi reči. Predvsem pa moras, pravi Kadič, če želis pomagati ljudem, znati hociti to, kai bi bilo treba narediti od tega, kai zmoreš rediti. Če tega ne ločis, potem lahko le več. Likovno povedi o človeku. Vedno, kolikor se mi združi veliko pomenibmo nevedno izkušnjo, ki ga ima on z videčim in videč z njim. Ljudje se tako osovačijo svojih zadružkov in strahov v stilu s slepimi, a tudi sam, se uči. Zavestno se je naravnal, a tudi sam, se uči. Svet videčih, saj meni, da je to tudi njegov svet.

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Dr. Ivano Kadič, Ljubljana
Filozofska fakulteta v Ljubljani:
"Tudi če odmislimo dejstvo, da gre za slepega človeka, je izobraževatna pot izjemno pesira in izjemno uspešna in pesira. Ne te vsemštu pridobivanja, temveč tudi stvarjenja in razvajanja znanja. Priznanje za njegovo izobraževanje in delo je zato vec kot utemeljeno."

Bila je premiela za takšno bolezzen in prepričani so bili, da se pretvarja. Imeli so jo za zaslanjano in nesposobno. Pri sedmennastih je boleznih izbruhnila in prestaže pro operacijo. Isti dan, ko se je vrnila iz bolnišnice domov, je nena mama izgubila službo. Zaradi zdravstvenih težav se je izpisala iz sole in pretresi so se zacele kar vrstiti.

Zaradi bolezni se je morala odreči drobnim radostim, sportom, druženju s prijatelji. Naibolj pa jo je bolelo nezupanje, na katerega je nalezel pri plesavnik različnih ustanov. Izgubila je vlogo in zaupanje v ljudi. Prijavila se je na zavod za poslovanje, kjer so ji dali vedeti, da ni sposobna dosegči srednje izobrazbe. Po pogovoru s svenčalko za zaposlovko je vpisala program za pridobitev polklica na katarski receptorjski pomočnik. Končala ga je uspešno, a zaradi zdravstvenih težav ni imela možnosti za zaposlitve. Zelenjava si je doseči več.

Psiholog na zavodu za zaposlovanje ji je vila zaupanje in po njenem nasvetu je vpisala prijemnik sedanje ekonomiske sole. Vsa leta solčnja se je borila z drzavljenvjem, operacije so si sledile, za njimi okrevalje v zdraviliščih. Želja po uspehu pa je tlein in postala vsak dan močnejša. Hujše kot so bile bolečine, močnejši sta bili njeni volja in odločenost, da uspe. Učila se je v bolniški postelji, večkrat pod vplivom tablet, komaj je hoddila in na izpite so jo moral pripeljati z bolniščkim vozilom. Vsé izpite je opravila sproti, pa čeprav se je učila sama, saj ni imela možnosti, da bi prihajala na skupinske konzultacije. Bila pa je v rednem telefonskem stiku z organizatorjem izobraževanja. Na ljudski univerzi so jo podpirala. Sveti so videli, kako zelo si prizadeva. Seredna je doživelata tudi nekaj manjših neuspehov, vendar ni obupala, pri tem pa so ji stali ob strani tudi domaci.

Svoj uspeh prispisuje tudi podprtji, ki jo je ves čas imela doma. Brez nekih univerzitetov, ki so nista povsem drugačno od tistega v redni soli. Pravi, da se je počutila bolj srečna, imela je občutek, da se sama oddoča za učenje. V rednem solanju ni bilo takoj, premalo je bilo spodbude, radoved-

Inel sem srečo

Marinu Kadiču se je pred dvajsetimi leti zivljenje obrnilo na glavo. Takrat je imel obrit s težko gradbeno mehanizacijo. Odpril jo je že pri dvajsetih letih, potem pa je prisla nestrica. Bila je zelo poskodovan in na robo življenja. Ob tem je tudi trajno osopeł. V trenutku je bilo vsega konec. Pravi, da je bil kot dojenček, na novo se je moral učiti celo jesti in hoditi. Vidi in morebiti tudi nekaj celo povečanje. V temeljih so se mu zamajale vse vrednotorika, sta namreč zelo povezane, gibanje v prostoru pa je za slepe največja težava in njihova največja omeličev.

Ob nesreči je doživel klinično sniht in ta izkušnja je bila pravzaprav izkušnja Nica. V temeljih so se mu zamajale vse vrednotorike in pogledi na svet. Spoznal je, da je bil lo brez vsega doma. Brez nekih univerzitetov, ki so nista povsem drugačno od tistega v redni soli. Pravi, da se je počutila bolj srečna, imela je občutek, da se sama oddoča za učenje. V rednem solanju ni bilo takoj, premalo je bilo spodbude, radoved-

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Mojka Rodinović Hrdit, Ljudska Hrdost, Univerza Jozepenice:
"Alma Pivac je preprljiv primer, kako volja in visoka motivacija pripeljeta do uspeha. S svojo reserbostjo in pozitivno izkušnjo je preprljala marštratko prijateljico, da se je vpisala v ekonomsko solo. Podpira jih in jim pomaga: posaja zapiske, se uči z njimi in jih spodbuja."

Marina Radetić, Ljubljana
Filozofska fakulteta v Ljubljani:
"Namenja naslednje sporotčico: 'Pravis, da bi radi sprijelimo dragočnost? Potem naprej pozabiti na sen, slepi! Nama nikar ne pozabi, da ne vidim'."

Ideje s tekočega traku

Nevenka Jelen, Kale pri Šempetu

Nevenka jelen se je rodila kot najmlajša hči v kmečki družini. Pri hči denarja ni bilo ravno na pretek in tako se je morala zaposliti takoj po končani osnovni šoli. Tako je imela stresco, saj se je prva možnost pojavila v bližnji jami Pekel. Postala je turistična vodnica, za to delo pa ni imela niti kmečkega znanja. Turizem je bil tam takrat šele povojnih, zato ni bilo organiziranega izobraževanja, ni bilo kolegov z izkušnjami, in brez uvažanja je morala stopiti pred obiskovalcev in začeti govoriti. Medtem ko je čakala na turiste, je ves čas brašla in si begatila besedni zaklad ter si popravljala izrazito naravo. V tem se je takoj izmožnila, da ima danes večkrat težave. Ljudje namreč pravijo, da se je z njim težko pogovarjati ker je preveč "nobel". V resnici je zelo skromna. Ampak ambiciozna, ko so v jami začeli prihajati tudi turisti, sile sama placičala tečaj o peki Krha in povejvala kmetovanja, zeleni darilnice, studijski krožki. Tako se je skupaj s krajskimi udeleženci tečajev o peki Krha in peciva, upravljanju narezkov, iz kmetijskega - ekološkega kmetovanja, zeleni darilnic, gojenju cvetja, ureditve kmečkega dvorišča. Poleg tega pa še urejanja sunega Kaka so štrevili na Ponikvi.

Tudi ta knjiga je nastajala ob takščem traku. Pravi, da je to delo zanj, ki le bila navajena na bolj razgibano in izlivno delo. Se bolj dušamono. Skozni niene roke sta še več kot dva milijona nogavic. Ob dolgočasatem delu pa pusti prostot pot svojim mislim in tako se rojevajo nove zamisli. Nevenka jelen si jih kar tam zapisuje v zvezek in tako je nastal že prenakan scenarij za prireditev, razmisla o tem, kakšno predavanje bi organizirala in koga bi prepeljala v goste, zapisuje pa si tudi zanimive misli, ki jih bo uporabil v naslednji knjigi.

Ves čas pa je ugotavljala, da potrebuje nova znanja. V njenem kraju za to ni bilo

DOBITNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

DOBITNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

na j -
srednje šole
za odrasle

UNIVERZUM

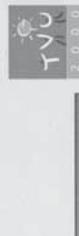
Centar za podpisno izobraževanje

Gimnazija
ekonomsko administrativna
Itravsko
elektro
strojna
gradska
virovansko - cvečnikarska
cenovna šola za odrasle

01 / 583 92 70

cdi univerzum

Grobčeva 4, 1117 Lublana • Tel. 01 583 92 70 • Fax: 01 583 92 97
E-mail: info@cdi-univerzum.si • http://www.cdi-univerzum.si

cvetja, slikanja na stvilo in steklo, izdelave aranžmajev. S članicami društva so začele zbirati gradivo o življenju prejšnjih generacij na Ponikvi in zdaj že nekaj let pravljajo prikaze starih običajev. Tako je pričkal dobit zanimivo in privlačno turistično predstevje Knečko popolne pod lipo. Nevenka je tudi avtorica knjige Ponikvska miza ob petkih in svetkih, v kateri počudno opisuje šege in navade, ki so nekoc dajale utrip življenju na Ponikvi. Predstavila je nekaj načrtaških druzin, zapisala nekaj ljudskih pesni, rdeča nit v knjigi pa so izvirni ponikvski recepti za jedi ob dečavnikih in praznikih.

Poudarja, da ji vse, kar naredi, uspe skupaj z drugimi krajan. Pa vendar je ona usta gomilna sila, ki ima zamisli, orgazira, usklajuje... Ko je treba stopiti pred mikrofon in pozdraviti mnogoč obiskovalcev, to naredi prav profesionalno in brez treme. In ko sva skupaj brskali po albuhih ter iskal fotografijo na kateri bi bila ona, je nisva nasiš. Nič čudnega, ko pa je tudi na fotografiskim aparatom največkrat ona.

Kot gospodinja, mati, kmetinja in dečka si čas za učenje lahko vzame še posečno.

Čudovoljna in stecna je, ker njenim otrokom v soli dobro gre. Vsaj oni bodo ineh izobrazbo pa vendar se ligla nekoliko zatrese, ko trpko ugotovljava, da je za njenjo izobraževanje, vsai takšno, bolj resno, že prepozo. Ali je res?

Interesna skupina podeželskih žena iz žena Predmeja

Še možgani ti zakrknejo

V interesni skupini podeželskih žena iz Predmeja so Joža, Milena, Zmaga, Barbara in Dora Likar, Rozalija in Lucija Bratin, Marija Krapč, Zdenka Žonta, Milojka Černigoj, Alina Polanc, Anica Krapež, Erika Cipej, Frida Blasko, Bernarda Lahajnat, Ida Bizjak, Zlata Velikonja, Slavica in

Marinka Vidic ter Ernesta Bizjak. Kar dvacet jih je in čeprav se nekatere pisejo enako, pravijo, da si niso v sorodu. Po njihovi zaslugah vas predstavljam lepša, kot je kadarkoli bla. Prebivalci in obiskovalci so spet spoznali, kako se je včasih pri njih kuhalo in jedlo in kako so se včasih oblačili. Z vsem, kar znajo in kar so pridobile s svojim druženjem ob učenju, pa se bojijo nastopiti tudi na predvidytu zunaj domačega kraja.

Seznam delavnic in izobraževanj, ki so jih skupaj dale skozi v treh lejih, je res dolg. V sodelovanju s Kmetijsko svetovalno službo iz Ajdovščine in etnologinjo dr. Marijo Makarovič so raziskovalke objavljene na internetu. Nevenka je tudi avtorica knjige Ponikvska miza ob petkih in svetkih, v kateri počudno opisuje šege in navade, ki so nekoc dajale utrip življenju na Ponikvi. Predstavila je nekaj načrtaških druzin, zapisala nekaj ljudskih pesni, rdeča nit v knjigi pa so izvirni ponikvski recepti za jedi ob dečavnikih in praznikih.

Poudarja, da ji vse, kar naredi, uspe skupaj z drugimi krajan. Pa vendar je ona usta gomilna sila, ki ima zamisli, orgazira, usklajuje... Ko je treba stopiti pred mikrofon in pozdraviti mnogoč obiskovalcev, to naredi prav profesionalno in brez treme. In ko sva skupaj brskali po albuhih ter iskal fotografijo na kateri bi bila ona, je nisva nasiš. Nič čudnega, ko pa je tudi na fotografiskim aparatom največkrat ona.

Takole so se nosili redash

čino kulturo na Gori od 19. do 20. stoletja. Gora je območje, katerega del je tudi Predmeja. Seznanile so se o pomenu in načinu pripravljanja jedi, ki so na Gori del kulture dediščine, obiskovale so delavnice in krajinske urejanje učenic domačij in odprijava javnega vaskršnjega prostora v naselju, sodelovalce so na različnih prireditvah, ki jih organizirajo društvo Gora. V okviru študijskega krožnika so uredile in zasadile naibolj izstopajoče točke v vasi, sodobno pot po Dolu gor in dol, bo je stare smočja predmeja in omrežja pot obkrožajoča vas. Vanjo je vključena turistična ponudba in članice skupine najavljivimo obiskovalcem prikazijo klekljanje, peko, sirarstvo in podobno. Najbolj zanimivo morda pa je,

čelo ženskega

Poljanska 95, 1000 Ljubljana

tuji JEZIKI - SLOVENŠINA ZA TUJCE -

RETORIKA - KOMUNIKACIJSKI TRENINGI

telefon: 01/52 00 670, e-mail: glotta-nova@siol.net, http://www-glottanova.si

zadeli so se odzivati. Nasprotno pa se je zgodilo, če so zasilišali zvok, ki se jih ni dotaknil, s katerim niso bili v resonanci. Tako so na primer otroci na Štajerskem, ko so oglasile istreške surle, planili v snežki. To je morda najlepši vzorec vsakodnevnega, se pravi izsežljivjenskega učenja, ki potrjujejo vsebu skrivnosti: otroci so se učili oddihovne zaklade. Mira pa je odločila, da v nevezanih skrivnostih zvoka in vplivu glasbe na življenje človeka in skupnosti.

Naj bodo skrivnosti zvokov še tako pričevalne, se moramo vendarne pomudit tudi pri prvem, gatarskem obdobju učenja. Prvih sedem let je bilo nameč izpolnjenih predvsem terenskim delom, saj se je bilo tehnikigranja in izdelovanja instrumentov, kjer je bilo izročilo še zivo. Brez Mirjane v zrajinosti bi bili marščeta melodijska, a tudi prenemata tehnika igranja na posamezne instrumente in skrivnosti njihove izdelave za vedno izgubljena. Dokazuje to je na primer zbirka dragočenih dokumentarnih in studijskih posnetkov poslednjih slovenskih ljudskih godcev na »predklasična« glasbila. Zbirka Slovenske je našla založnika, izdana pa je leta 1992 v tujini, pri založbi Trifont v Münchenu.

Mira je resa doktorica znanosti, pedagoginja in umetnica, avtorica mnogih etnomuzikoloških razprav, voditeljica seminarijev in delavnic, vendar le že iz tega kraškega zapisa povsem jasno, da si znana ni habila samo iz knjig. Ne le, da je bilo treba prisluhniti vsem ljudskim pевcem in godcem, na kateri sta z Matijem naletela ali bila name opozorjena, zbirala tudi izvirna, marsikdaj močno poskodovana glasbila, jih obnovila ter se naučila igrati na njih. Mirina neugmanost in študijski duh sta tako nam in zanamcem oranilna bogat ljudski instrumentalni, ki ga ansambel uporablja na svojih nastopih. Članji ansambla igrajo na optekljih, cimbale, drumlince, citro, brunkulo, okarino, bumbas, trsninke, šurle, harfne, violinice in kitarske citre, tamburice, drumlice, rogove, pojoco Zag ... Glasu in različnih načinov ljudskega petja seveda v instrumentariju ne smemo pozabiti, prav tako pa tudi ne vrste preprostih pogestov impoziranih zvočev, kot so buča, lončni bas, glavniki, bršljanov list, zvonci, žlicce, suti plodovi ...

In o čem vse godejo in pojetje na Slovenskem? Trutamora Slovenca je poustvarila vrsto ciklov, posvečenih temi: temam: Ba-

Irena Velikonja:
»Interesno skupino
vodi preizvajanje, da
je zaradi treba
deliti, kar je nitke od
nas, kar bi tokrat znali
in vedeli, če tudi
drugi ne bi bili
pripravljeni deliti
svoga zanaja z
nami.«

Irena Velikonja,
Opera in balet
Ljubljana:
»Trio deluje kot
kustos ljudskega
zvoča. S pomočjo
aktivnosti in teren-
skih posnetkov
pouzdravja glasbeno
izročilo minulih
stoljet. Delo skupi-
ne temelji na
naučenju, saj je bilo
skrivenosti izdelova-
nja prečkoletnih
instrumentov in
igranja name
mogoče spoznati in
se jih naučiti le pri
ljudskih umetnikih.
Meno nenehno
ucevanje in delo se
nadmrajujeta. nam
predstavljajo nam
vzorne nove tehnike
in zanimive načine
petja ljudskih
pesmi. Z nizom
koncertnih studij in
izdanjih plesov nam
trto ponuja znočni
sprehod skozi
raznolikost pokrajij
v Sloveniji - deželi
na prepuhnu evrop-
skih Kultur.«

DOBINTNIKI PRIZNANIJ ACS ZA LETO 2000

DOBINTNIKI PRIZNANIJ ACS ZA LETO 2000

Irena Velikonja:
»Interesno skupino
vodi preizvajanje, da
je zaradi treba
deliti, kar je nitke od
nas, kar bi tokrat znali
in vedeli, če tudi
drugi ne bi bili
pripravljeni deliti
svoga zanaja z
nami.«

še možgani zakrnijo.« pravijo same. Njim prav gotovo ne bodo. Veliko je še stvari, ki bi jih rade znale. Predvsem pa bi radi vedeve vec o svojem kraju. Zato se že veselijo krožka. Svet pred domaćim pragom, ki bo kmalu začel z delom. Da bi obnovile znanje o tem, kar se je neko dosegalo pri njih.

Vse skupi se je zaceelo v okvirju programa Celostnega razvoja podprtja v območju vasi, ko jih je animatorica in etnologinja Irena Velikonja, tudijona se je rodila v tej vasi, povabilna na sestanek v predstavila program. Sprva jih je bilo osem, ko pa so začeli tudi študijski krožki, se je skupina razširila na sedanjih dvajset članic, običasno pa se jim pridružijo tudi druge. Vsakih štirinajst dni so se zbrane v dvojni krijevini doma. Precej se lahko pogovorijo tudi prek telefonov; leti so vasi napeljani že več kot deset let in jim mogočno skršajo razdalje med sicer precej raztresimi hišami.

Druženje ob učenju jim veliko pomeni. Ugotavljajo, da jih to posem drugače povezuje in razvija solidarnost med njimi. Skoraj malo pozabljajo so že, koliko delavnic in promocijskih nastopov so imeli, oči pa se jim zavetijo, ko začnejo govoriti o tem, kaj bodo se porceli. Lani so v studijskem krožku vstop v naselje, ali to nam že prvi vns začeli dobrodošlico, ureidle in zasadile marsikateri kotiček v vasi, ob vhodu v vas so postavile turistično tablo in lesena konica z rožami, nekoliko niže spodaj so ureidle kapelico, ureidle so okolično spomenika in stare grobnice. Letos se bodo venitno lotile še kala, manjšega močvirja, ki je zdaj zapuščeno. Vendar enkratna ureditev ni bila dovolj: potrebna je stara skrb za to, da rože lepo uspevajo in da je vse v redu. To se kraju pozna: če vas

Odkrivanje razsežnosti zvoka

Trutamora Slovenica - ansambel, brez katerega si danes ne moremo predstavljati nobene tehnike, enografisko naravnino glasbenih prieštrelj pri nas, Slovesna verodostojnost si je pridobil z več kot

Trutamora Slovenica z enega do nastopov

Občasno radi po brigadistro

da so lojille tudi učenja tujega lezika, italijansčine seveda. Zato, da bi se laze pogovorno variale s tujimi turisti, ki jih zanese čez mejo. Učile so se kar doma, enkrat pri eni, drugi pri drugi. Ob tem pa ne pozabijo kritično pristaviti, da bi bilo učenje lahko manj »po knjigi« in bolj uporabno za njihove potrebe.

Vse skupi se je zaceelo v okvirju programa Celostnega razvoja podprtja v območju vasi, ko jih je animatorica in etnologinja Irena Velikonja, tudijona se je rodila v tej vasi, povabilna na sestanek v predstavila program. Sprva jih je bilo osem, ko pa so začeli tudi študijski krožki, se je skupina razširila na sedanjih dvajset članic, običasno pa se jim pridružijo tudi druge. Vsakih štirinajst dni so se zbrane v dvojni krijevini doma. Precej se lahko pogovorijo tudi prek telefonov; leti so vasi napeljani že več kot deset let in jim mogočno skršajo razdalje med sicer precej raztresimi hišami.

Druženje ob učenju jim veliko pomeni. Ugotavljajo, da jih to posem drugače povezuje in razvija solidarnost med njimi. Skoraj malo pozabljajo so že, koliko delavnic in promocijskih nastopov so imeli, oči pa se jim zavetijo, ko začnejo govoriti o tem, kaj bodo se porceli. Lani so v studijskem krožku vstop v naselje, ali to nam že prvi vns začeli dobrodošlico, ureidle in zasadile marsikateri kotiček v vasi, ob vhodu v vas so postavile turistično tablo in lesena konica z rožami, nekoliko niže spodaj

so ureidle kapelico, ureidle so okolično spomenika in stare grobnice. Letos se bodo venitno lotile še kala, manjšega močvirja, ki je zdaj zapuščeno. Vendar enkratna ureditev ni bila dovolj: potrebna je stara skrb za to, da rože lepo uspevajo in da je vse v redu. To se kraju pozna: če vas

jesljovo, pravljijoč in mitično na Slovenskem: Legendarne in junakske pesni; Turki v slovenskem ljudskem izročilu; Živilje in smrt v slovenski ljudski pjesni; Zvočnost slovenskih pokrajin; Ljudska glasbila in zvočila; Otoška ljudska glasbila, zvočila in pesni; Ljubljanske pesni in čutnost slovenskih pokrajin; Konji v slovenskem ljudskem izročilu; Balade in prizovedne pesni; Obredje od Miklavza do Svetih treh kraljev; Čire na Slovenskem... Raziskovani in ustvarjalni zagon Mire Omerzel Terlepp se svedca se nizpel. Začeli skrivnostni naravi zvoka na področju celote, uskladimo z naravnimi ritmi in zakoni vesolja z usklajevanjem pa se zdravimo.* Od tu naprej ji lahko sledimo v svet njenih zvočnih delavnic Transcendence zavesti in zvoka.

Študijski króžek Uredimo in polepsajmo naš kraj, Knežak Maše vasi so lahko še lepše

Priidi k nam in pojdi z nami nadoživo in naš svet, sprememis ga le, če z nami boš pomagal ga ogret

Kratka skupnost Knežak, kjer v treh vseh - na Baču, v Korintah in Knežku živi kakih 1200 duš, je ena največjih v ilirskobistriški občini, hkrati pa tudi ena najbolj dejavnih, če pogledamo njihovo razvojeno društveno življenje in prebavo skrb za urejenost okolje. Seveda se mora prebudititi naprej človek, posameznik, seba ta potem poveže različna stremila: po lepšem, boljšem in bolj ustvarjalnem življenju v skupnem akcijo. V Knežaku je bila družba prebujenja Marijan Urbančič, ki je postala mentorija studijskega krožka Uredimo in polepsajmo naš kraj. Delati so začeli že leta 1995 in se naprej lotili čiščenja Sela, znanega tektonskega okna, ki ga kot oazo za ogrožene vrste rastlin in živali občinski odlok obravnavata kot posebej varovano območje, a so ga krajani v preteklosti

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Tako se je zacetelo...

dr. Zoran Jelenec,
antropolog:
"Zacetek je s projek-
tom Studijski krožki
v Sloveniji, sprovo-
v podoba pa je
izsta iz dejavnosti
ljudske univerze v
Postojni. Same se je
del življenja v
mejnah norčaj-
skem kraju Knežak.
Od tu naprej lahko
govorim le še o
krajinah, njihovem
delu in življenjskih
delih v krajinah. Mapi-
sati so ozitoma se
pišemo uspešno
začodo življenja
strojnjaka kraja!
Prenoviti so ga,
skupaj z njegovo
okolico, in ne le to!

- spremembi so
zavezani in vrednote
krajanov, tako
mladih kot tudi
starejših. Zadovolj-
stvo in uspeh jim je
videti, že na obra-
zih. Zarjo, ko
pripravljajo svojo
zgodbo.*

DOBINTNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Karolina Pičerko,
Občina Markovci:
"Sodelovanje pevk v
raziskovalnem delu
je zahtevalo tudi
najhov izobraževa-
nje. Kasnš traža-
nalo je bila to
zacetko, si tanko
predstavljate, če
veste, da je njihova
poprečja starost
72 let! Razaznitev
nežje učenje iih je
čakalo taniko leto,
ko so sodelovali v
raziskovalni nalogi
Občine Marovci.
Posnale so Pesmi z
lukarske dežele, za
kar je bilo potre-
bno res veliko
odpovedovanje in
dodatah voj, saj so
moralne izostriti
izgovarjano.

Ker jubilo lepe pesmi

Zaborske pevke, Markovci

PISMI
Z LUKARSKIE DEŽELKE
LABOVSKE PEVKE

"Naj pesem naša tam bave,
kaj za petje čuti nam srce."

V rimo zaokrožena misel se je zapisala Terezija Maroh, 75-letni članici (in do predlani voditeljici) Zaborskih pevk. Preproste kmečke gospodinjice iz Zaborcev pri Markovcih se k petju zbirajo že od leta 1973. Sprva so bile samo tri zdaj pa jih je v skupini sedem - poleg Terezije Maroh še nekaj let starejši Ana Letonja in Neža Mikša ter Otilija Kukovec, Elizabeta Muhič, Kristina Jančekovič in zdajšnja voditelica skupine, 63-letna Angela Liponik. Duša skupine je bila in ostaja Terezija Maroh, zato bo najbolje, da sledimo nje.

foto: Bojan Škerlav

Gasilskega društva Knežak in okrog 50 vaščanov. Na vrsto je prišla tudi okolična znanimenita rojaka Miroslava Vilhar, ki jo je aprila letos izdala občina Markovci. »Zbrala smo se skupaj zato, ker ljubimo lepe pesni, se raie pa jih prejavljamo. Na stopot smo zacele leta 1973, ko so na Phu-ju štirinajstični organizirali pustno prizdevev. Takrat smo Markovčani došli pripomogli k temu, da je postala ta prizdevev, bogata s pustnimi obicaji, odmevna. Ohromila je vse do danes. Prosto smo ravno Markovčani imeli največ skupin, ki so prikazale naše pustne navade. Nas perke so takrat povabili do smo kot gospodine odpovedale na prošnje „poberacev“, saj je vsaka skupina imela svojega poberača, ki je pobiral datove pri vaskih gospodinjah. To je bil začetek.*

Potem so začeli ugotavljati, da je nastop enkrat na leto premalo takoj za razvoj skušnje kot tudi za ohranjanje domačih pesmi. Zato so pritegnili še nekaj ljubiteljev pesja. Pogosteje so začeli sesajati, vsaj enkrat na tecen so vadile, zbirale pa so tuje, da stare, pozabljenje pesmi in se jih učile. »Ko so ludje spoznali, da je nasne petne nekaj lepog, so nas začeli vabiti na razna slava. Tudi na pogrebih smo zapeli.*

»Ko sem bila še mlada, smo se ob večrilih zbirali po hišah. Luščili smo koskeče, skubili perje in zrazen prepevali. Fantje so se zbirali ob večerih na vasi in prav tako prepevali. Te lepe navade so se po mamenem zacele izgubljati. Zato smo bile streč-

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

"Naj pesem naša tam bave,
kaj za petje čuti nam srce."

V rimo zaokrožena misel se je zapisala Terezija Maroh, 75-letni članici (in do predlani voditeljici) Zaborskih pevk. Preproste kmečke gospodinjice iz Zaborcev pri Markovcih se k petju zbirajo že od leta 1973. Sprva so bile samo tri zdaj pa jih je v skupini sedem - poleg Terezije Maroh še nekaj let starejši Ana Letonja in Neža Mikša ter Otilija Kukovec, Elizabeta Muhič, Kristina Jančekovič in zdajšnja voditelica skupine, 63-letna Angela Liponik. Duša skupine je bila in ostaja Terezija Maroh, zato bo najbolje, da sledimo nje.

Na stopot je razširila le med šolsko mladino in gasilci, nakieli so se tudi v tračevini skupnosti, knežki zadružgi, na ilirskobistriški občini, v občini Pivka... Nareszidejo so bili člani studijskega krožka tudi med ustanovitelji društva PIS-KOTEK (gre za Prijatele Informiranja, Športa, Kulture, Okolla, Turizma, Ekologije Knežak). So gibalo društva, ki ima pogumne v podjetnej načrtu, sij postaja sledišče dnežnaboga in kulturnega življenja v Knežaku. Delovati sta začela kar dva pesvka zborja - otroški in odrasli, potrebujo učenje in napredovanju pa je zacetek ves kraj. Skulinaru privedljivo leta v teden vseživljenjskega učenja so uspeli povezati tri občine: Pivko, Postojno, Ilirske Bistrici in njihove župane.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav, da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

Majhna zara dalet skoči, pravi pregovor

in v Knežaku se je njegova resnicnost tudi po potrdila. Po pomenu dela, ki so ga opravili v zvišenju ljudi nikakor

niso več neznamana majhna krajinska skupnost na slovenskem obroblju, zato je prav,

da so izbrani in nogum za zgled.

PRIZNANJA ZA BOGATITEV ZNANJA DRUGIH

DOB

BITNI

PI

KI

PI

NI

CI

NI

nimi, delovnimi in strokovnimi obiski pa odvijajo pravno vrednost tega, kar znajo in zmorejo. Priznanje, ki so ga dodeljni, bo še močnejše izraza veseljensko učenje so pomenjali prav to. Veliko različnih akcij je nastalo spontano, temanike se vedno prilagajati potrebam prebivalcev in lokalni skupnosti. Postali so nekakšna zimskana univerza Kostela, kar soropada z mirovanjem podnežja pozimi. V raznolikosti vesbin opazimo, da dajejo prednost uporabnemu znanju, kamor spada tudi gojenje okolina, skrb za zdravljivo vodo, pridobitev blagovne znamke, mednarodno sodelovanje in trajnostni razvoj podnežja.

Štefan Huzjan, Grosuplje

Mentor na daljavo

Korenine niso prazna manja. Vracamo se k njim, jih negujemo in se veseljmo nove rasti. Ce ta misel Že ne velja za vsakogar, ji z govorstvo lahko pritrdimo, ko gre za prekumškega rojaka Štefana Huzjana, profesora sociologije, inovatorja, pobudnika in voditelja številnih ekoloških ter kulturno-izobraževalnih projektov, predvsem niza študijskih krozkov (Natini muzej, Ekoturizem, Perman-kultura, Grejna sonce, Odkrivanje kolesarskih tras...). V Pomurju je vodil međunarodne ekološko-raziskovalne tabore, bil je organizator tehdna veseljenskega učenja v Dobrovniku, Kobiščem in Lendavi, pa tudi v Grosupljem, kjer si je ustreljal dom.

Prebivalci in gospodarsko slabo razvitega severozahodnega dela naše države so mu posebej hvaljeni, ker jih nenehno spodbuja, ne le k podjetju in lastnemu razvoju, temveč tudi k odpiranju v svet. Da bi steklo prepravnost na nosilnih komunikacijskih sredstevih, je potreben veliki interes posameznikov ali manjših skupin. Članji v vodstvu društva v Kostelu pa so uspeli ta vzorec preseeti, saj so postali prava razvojna skupina. Povezovanje domačinev na skoraj izprostjenem robu slovenskega podnežja ima večkratne učinke. Tudi z vključevanjem mladih je postal Kostel turistično prepoznaven, vodnikov, razglednic, knjig, spominkov in drugega promocijskega gradiva. Velik pa tudi prispevek društva za ohranjanje avtohtonega kulturnega izročila, dvigu samozavesti in pozabilnosti prebivalcev in uveljavljanju identitete.

Uspesnost delovanja društva potriježe

do dobrega in nagrade, priznanje ACS pa je ponemčeno Iz več razlogov. Prebivalci podnežja obravnavajo svoje znanje, življenjske izkušnje in različne spremestnosti kot samoumevne. Vsakokrat pa jih niso vajeni razumeti kot bogastvo, ki bi bilo potrebno tudi drugim. Prav s pomočjo učenja, s počasnim, a vzajmnim odpiranjem v svet, s turističnim, a slovenskih občin neprecenljivega pomena - pocastili so jo kar s predčasno iz-

razilne oblike prenasaњa znanja stalnica Turistično-športnega društva. Še pred popularizacijo izraza veseljensko učenje so pocenjivali prav to. Veliko različnih akcij je nastalo spontano, temanike se vedno prilagajati potrebam prebivalcev in lokalni skupnosti. Postali so nekakšna zimskana univerza Kostela, kar soropada z mirovanjem podnežja pozimi. V raznolikosti vesbin opazimo, da dajejo prednost uporabnemu znanju, kamor spada tudi gojenje okolina, skrb za zdravljivo vodo, pridobitev blagovne znamke, mednarodno sodelovanje in trajnostni razvoj podnežja.

V društvu si prizadevajo, da bi se uveljavile krajinske kulturnične posebnosti. Že prva akcija v TVU 1998 - pokusila izbranih kostelskih dobrot - je naletela na izjemen odziv strokovnjakov, sedstev javnega obveščanja in domačinov. Zato so v TVU 1999 povečali izbor, izboljšali razstavo ter priravljajo izdajo knjige o kostelskih jedeh, običajih in šalih povezanih s prehranom. Kostelske jedi so dosegely uspeh predvsem med gostinci, ki so jih začeli kot specialete ponujati lokaliti.

Pravo sliko dejavnosti pa dobitimo, če pripravimo pogled v predstavljene programe ali v letna poročila o opravljenih nalogah Turističnega-sportnega društva. Za dejavnosti in večne društvo se pravljoma skupin. Članji v vodstvu društva v Kostelu pa so uspeli ta vzorec preseeti, saj so postali prava razvojna skupina. Povezovanje domačinev na skoraj izprostjenem robu slovenskega podnežja ima večkratne učinke. Tudi z vključevanjem mladih je postal Kostel turistično prepoznaven, vodnikov, razglednic, knjig, spominkov in drugega promocijskega gradiva. Velik pa tudi prispevek društva za ohranjanje avtohtonega kulturnega izročila, dvigu samozavesti in pozabilnosti prebivalcev in uveljavljanju identitete.

Uspesnost delovanja društva potriježe

DOBINTNIKI PRIZNANIJ ACS ZA LETO 2000

**Bojan Žnidarič,
VITRA Cerknica:**
»Znova in znova me
je navdušila pri-
pravljenost na
partnerstveno sodelo-
vanje, resen odnos
do dela, pa tudi
izjemna vitalnost
dr. Nikolice, goni-
sile društva. Poleg
odročil mu, je v
delo uspešno vključiti
tudi mitate. Spodobu-
zgledom bodo delo
nadaljevali, saj se
Kostelčci moreno
zavestajo prioritosti
turističnega razvoja.
S tem pa tudi
zastuka. Da mislio
resno, ker jejo stale
oblike izobraževa-
nja in usposabljanja
za člane turistične-
ga društva in druge
domačine.«

16

naša žena 9/2000

DOBINTNIKI PRIZNANIJ ACS ZA LETO 2000

**dr. Stanko
Nikolić
vr akifis**

Vitalno energijo ter voditeljske in organizacijske sposobnosti je v društvo vikal ustavnov in sedanji predsednik dr. Stanko Nikolić. Poslastni društvo je razvojane turizma na Kostelčku, urestičče člansvo v okviru različnih dejavnosti, med katere spadajo: šport in rekreacija, vseživljensko učenje, napredki, komunalna infrastruktura, prehrana, predavanja, delavnice, seminarji, mednarodni prostovoljni delovni tabori, raziskovalni, tečajni, razvojni naravninski programi, raziskovalni projekti in podnežje. Nasledi seveda presega poslanstvo društva, a videti je, da so se v njem združile vse tamkajšnje usvarjale moči. Društvo je postalo pravi generator sprememb, saj spodbuja, združuje in promovira celostni razvoj in pridržuje se vodilnega modrih majhne, 700 prebivalcev maljne, odmaknjene kostelske občine.

Z veliko vložene energije predsednika, organizovan in članov društva so se uspeli v devetih letih uveljaviti v Sloveniji kot eno izmed najbolj prerdornih in uspešnih turističnih društav. Priznanje najboljšega jima je leta 1999 izročila Turistična zveza Slovenije.

Na podnežju je zima čas za učenje. Zato so

Če nočes živetí bogu za hrbotom

Da je eno osnovnih načel teden veseljenejšega učenja Vsakdo se lahko od koga kaj nauči in vsakdo lahko česa nauči druge, nadve živja in uporabna resnica, potrebuje uspehi Turističnega športnega društva Kostel. Že ob ustanovitvi leta 1991 je postal izobraževanje ena od temeljnih obveznosti. Območje Kostela je bilo vsa povojna leta zapovedljivo pozabljeno in zapro. Zato so se morali člani društva takoj po ustanovitvi spoprijeti s številnimi nalogami, ki ne spadajo v ozrek turističnega okvira, so pa nujne za turistični razvoj. Sodelovali so pri obnovi in asfaltiranju cest, napeljavi vodovodov, telefonske omrežja, zbiranju in odvažanju smernic, elektrifikaciji, javni razstavljanji in podoben. Prebivalci urbaniziranih predelov preprosto ne moreno razumeti, da je nekje na robu Slovenije še kakšno naselje brez plitve vode ali elektrike, da o restah telefonih, TV-signalu, kanalizaciji, odvajanjem smeti in podobnih civilizacijskih samoumevnostih niti ne govorimo. Prizadevanja društva za normalno življenje Kostelčev z napočasi temeljno komunalno infrastrukturo so leta 1998 pridomogla tudi k ustanovitvi občine Kostel.

Takrat so se odpriali v Sloveni Gradec, kjer prav tako poteka ta preventivni izobraževalni program za mladostnike, ki jim je nekoliko spodobil v soli. Zacetna zadrga je bila kmalu premagana in mladi so sami spregovorili o svojem doživljaju...

O izboljšanju komunikacije v službi je mogče govoriti na tak ali drugačen način. Ekipa oddaje Modro se je odpravila v konkreten delovni kolektiv in tam poten posnela prsipev o tem, kakšno je v resnici dobro ali slabu komuniciranje na delovnem mestu. Iz tega se gledeči načinjo vec, kjer pa če bi jim razlagali o komunikacijskem treningu. Za konec pa se tole, v oddaji Modro želitejo ponuditi informacije, ki resnitijo konfidenčno ljudem. Zato so si izmisli, se svojo interno stran, na kateri objavljajo dodatne informacije, ki gledalce med drugim tudi usmerjajo v različne oblike izobraževanja: www.rtrstlo.si.

Turistično-športno društvo Kostel

15

naša žena 9/2000

so članice zdgodovinsko-četnoloskega krožka odlične informatorko in uspešne zbiralke predmetov iz življenja naših prednikov. Poleg drugih dejavnosti krožka je morda na najpomembnejši nalogi urejanje okolice Kavčičkove donacije v Zavodnjah. Ta domačija je hišen kmečke arhitekture na Slovenskem in najjužnejša ohranljena alpska domnica v evropskem alpskem prostoru. To-vrštne stavbe so v vecini obvladovalo nas prostor od 11. do konca 18. stoletja, tedaj pa so jih oblasti začele odločno preganjati, kot nevarna bivališča zaradi pogostih požarov, nadomeščale pa so jih sodobnejše zasnovane stavbe s črno kuhinjo. Naistrenje domnico je domnica (lastniki so imenovali kuhinju, ker je to po funkciji tudi bila), starata okoli 400 let. Mata okencna na dinnični celici s smučnim mehanizmom, pa tudi dejali lesene stvaritve na vhodnih vrath v lopji, pricajo, da je ledo stavbe z lopjo nastalo v 17. stoletju. Tedaj je bila obranjena domnica celica edini bivalni prostor Kavčičkove domacije. Muzejska predstavitev domnice je naravnana tako, da imajo obiskovalci občutek, da v biješče vedno živijo. Judje, saj na oginjcu vsak dan plaplava genji in tudi se danes prosti val po prostoru. Pekče oči in polna pluča dima obiskovalca zagotovo prepričajo, da je bilo v domnici različne vidike življenja in jih tudij predstaviti favnosti, saj je uveljavljen publicist, avtor različnih radijskih in televizijskih oddaj, pisec scenarijev in pedagoških (vzgojivo)izobraževalnih delu se posveča kot kustos v muzeju, kot volonter krožka na Univerzi za izobraževanje nekdanjega občutja, srečemo pa ga tudi v varstveno-delovnih centrih za ljudi z motnjami v viesnem in duševnem razvoju).

Seveda nas je zanimalo, kakšne vrednote navdušiti za se tako težko predstavljive teme. In nam občutek, da se tudi sam rad spušča na še neraziskana ali reznanja področja. Z nemenitom sprasovanjem, zakaj tako teme, in nam oziroma kako drugače, se tukaj pogovorja z udeleženci in z uporabo različnih virov informacij dokopljite tudi do odgovorov. To pa je najbolj pomembno.«

**LUDIŠKA UNIVERZA RADOVALJICA
KRANJSKA 4, 4260 RADOVALJICA**
**DIPLOMIRANI UPRAVNI ORGANIZATOR
EKONOMSKI TEHNIK
TURISTIČNI TEHNIK
PREDDAJALEC**
Informacije: 04/537 2400

Z univerze za trete izufenjsko obdobje Velenje

DOBITNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

DOBITNIKI PRIZNANJ ACS ZA LETO 2000

Rajko Stupar:
ZTD Lendava:

Štefan Huzjan je v prekmurskem okolje vnesel nov pristop k načrtovanju in nov pogled na načrtno razmerje, saj si je z životlinjskimi izkušnjami pridobil zdravo distanco in izostenen pogled, kakršnega domaćin- ni ne znaremo.

Damijan Krajšič, Velenje

počitvala gódi

«Čeprav ljudje pogosto razmisljajo, da je v življenju pač takto da medialna in kroglaško raj nikoli ne zadeneva pravega, se svede do dogajajo tudi izjeme,» ugotavlja Damijan Krajšič, kustos za novejšo zdgodovino v Muzeju Velenja ter mentor zdgodovinsko-četnoloskega krožka Univerze za trete izufenjsko obdobje. Prv tem ima svedea v mislih tudi sebe Kot letosnjega dobbitnika priznanja. Takoj dodata, da sicer ne dela zato, da bi bil nagrajen, vendar prizna, da potvrdi dobro delo. »Vsak, ki tem na glas razmisla drugače, je vsaj malo licenciran in ne popolnoma iskren. Priznanje Andragoškega centra Slovenije je nekaj način potrdilje mojega dela, da mi je veliko in moč za naprej. Menim pa, in to prav zares, da ne gre za priznanje merni, temveč ker hrana nima prave cene. Če je takoj, sem si rekel, da tu smiseln samo tak projekt, ki primašajo nove ideje, nove poti, nove cilje.«

Zamisel je bila torej posevno njegova, le vzor in spodbud mu je dalo ustavljavanje televizijskih v Avstriji in na Madžarskem. »Za izvedbo projekta sem dobil kar precej prijav,« se spominja začetek. »Najprej sem nasel pot do županije podprt. S prizavo na razpis smo pridobili tudi denar, potreben je bilo le še skupno delo in učenje ozroma usposabljanje za uspešno uporabo sodobnih telekomunikacijskih in drugih sredstev sporocanja ter povezovanja. Odpritej televišće je dokaz, da tudi slab izobraženi in negotovi ljudje lahko postanejo dejavniki razvoja, če tiste, ki jim prinaša spremembe, sprejemijo oziroma če ta uporabi pravo metodo.«

Zamislu nas je, v čem je bistvo uspešne metode. »Bistveno je, da v ljudje vzbudim zaupanje, da mi verjamem - in meni so verjeli,« pravi. »Lahko sem govoril tako starej-

sim kot nalaščim, saj sem preucil njihove razmere in sem vedel, kaj najbolj potrebujejo; zgodilo se mi je, da mi je domaćin rekel: Pa ti nas bol poznaš, kot poznamo mi same sebe! Projekti, ki sem jih pa ponudil, ni veliki dragi, je pa tak, da so mu kos, in da prična v njihovo življenje nekaj novega. Če govorimo o premiku, potem se ta ni zgolj toliko na zunaj, najpomembnejši je premik v ljudeh.«

Območje, na katerem deluje, je dvojezično, in strena okoliščina je, da Štefan Huzjan obvlada oba jezika in to tako, kot sta domaći rablji. Tu ni potreba v Budimpešti na učenu madžarsčina, temveč ljudski jezik. Če se tako prilžušči ljudem, jim je to vsec in že to zbuditi zaupanje.

Damijan Krajšič, Velenje

Telefaks v Koblijem vedenim programom tedna vseživljenjskega učenja, za slovenskega obdobja nismo smeli zamuditi. Zanimalo nas je, kako se je pravzaprav rodila zamisel o ustavovitvi televizis. Tu je slo za cel animacijski proces, je povedal Štefan Huzjan. »Prvi korak sem nam redil, ko sem se udeležil mehdanrednega ekološkega tabora, na katerem smo preuccevali naravo in življenje ljudi v občini Dobrovnik, projekti smo potem raziskali še na Kobliji ter se povezali z nadzarskimi naravoslovceni, ki so nam pomagali odkrivati posebnosti in znamenosti teh krajev. Delen na taboru je vključevalo tudi intervjuje z ljudmi, tu pa smo prisli do čudnih podatkov: predvajali so bili razočarani, imeli so niske cifice, ker se jih je zdelo, da nimajo prihodnosti, niso videli možnosti nadaljnje razvoja. Otočki so odšli, niso so bile prazne, zaposlitveni možnosti ni bilo, še prodajati iteka, kar so pridelali, se jih ni zdelo vredno, ker hrana nima prave cene. Če je takoj, sem si rekel, da tu smiseln samo tak projekt, ki primašajo nove ideje, nove poti, nove cilje.«

Zamisel pa je bila torej posevno njegova, le vzor in spodbud mu je dalо ustavljavanje televizijskih v Avstriji in na Madžarskem. »Za izvedbo projekta sem dobil kar precej prijav,« se spominja začetek. »Najprej sem nasel pot do županije podprt. S prizavo na razpis smo pridobili tudi denar, potreben je bilo le še skupno delo in učenje ozroma usposabljanje za uspešno uporabo sodobnih telekomunikacijskih in drugih sredstev sporocanja ter povezovanja. Odpritej televišće je dokaz, da tudi slab izobraženi in negotovi ljudje lahko postanejo dejavniki razvoja, če tiste, ki jim prinaša spremembe, sprejemijo oziroma če ta uporabi pravo metodo.«

Zamislu nas je, v čem je bistvo uspešne metode. »Bistveno je, da v ljudje vzbudim zaupanje, da mi verjamem - in meni so verjeli,« pravi. »Lahko sem govoril tako starej-

Telefaks v Koblijem

vedenim programom tedna vseživljenjskega učenja, za slovenskega obdobja nismo smeli zamuditi. Zanimalo nas je, kako se je pravzaprav rodila zamisel o ustavovitvi televizis. Tu je slo za cel animacijski proces, je povedal Štefan Huzjan. »Prvi korak sem nam redil, ko sem se udeležil mehdanrednega ekološkega tabora, na katerem smo preuccevali naravo in življenje ljudi v občini Dobrovnik, projekti smo potem raziskali še na Kobliji ter se povezali z nadzarskimi naravoslovceni, ki so nam pomagali odkrivati posebnosti in znamenosti teh krajev. Delen na taboru je vključevalo tudi intervjuje z ljudmi, tu pa smo prisli do čudnih podatkov: predvajali so bili razočarani, imeli so niske cifice, ker se jih je zdelo, da nimajo prihodnosti, niso videli možnosti nadaljnje razvoja. Otočki so odšli, niso so bile prazne, zaposlitveni možnosti ni bilo, še prodajati iteka, kar so pridelali, se jih ni zdelo vredno, ker hrana nima prave cene. Če je takoj, sem si rekel, da tu smiseln samo tak projekt, ki primašajo nove ideje, nove poti, nove cilje.«

Zamisel pa je bila torej posevno njegova, le vzor in spodbud mu je dalо ustavljavanje televizijskih v Avstriji in na Madžarskem. »Za izvedbo projekta sem dobil kar precej prijav,« se spominja začetek. »Najprej sem nasel pot do županije podprt. S prizavo na razpis smo pridobili tudi denar, potreben je bilo le še skupno delo in učenje ozroma usposabljanje za uspešno uporabo sodobnih telekomunikacijskih in drugih sredstev sporocanja ter povezovanja. Odpritej televišće je dokaz, da tudi slab izobraženi in negotovi ljudje lahko postanejo dejavniki razvoja, če tiste, ki jim prinaša spremembe, sprejemijo oziroma če ta uporabi pravo metodo.«

Zamislu nas je, v čem je bistvo uspešne metode. »Bistveno je, da v ljudje vzbudim zaupanje, da mi verjamem - in meni so verjeli,« pravi. »Lahko sem govoril tako starej-

Telefaks v Koblijem

Erika Veršec,
Andragoško
drustvo Velenje:

»Delavnost Damijana Krajšiča je raznolika, ne zelo raznolika, ne obsegajo le pridobljivanja novih znanj, temveč segajo na različna področja obrazovanja, naše kulture, naše kulturne dediščine. Člane krožka je navdihnil, da so delavnosti Damijana Krajšiča izjemne, zato zanimali so vsektor dobre medčloveški odnos.«

Domijan Krajšič
se red poda v naravo

vanja ter okrogle mize, posvečene problematiki in vidi-
kom vseživljenjskega učenja.

TVU kot slovenski praznik učenja

Teden vseživljenjskega učenja uveljavlja učenje kot vrednoto samo po sebi, ki jo najdemo med gradniki v smislu vsej oziroma volje po življenu. Snovoci TVU zato skušajo dokazati, da je clovezovo pravico do veselja mogoče uveljavljati tudi na sistem področju življena, ki pripara učenju.

Praznično razseženje TVU so vnesli s podleževanjem prizani posameznikom skupinam in ustanovam za izjemne dosežke v bogatavi lastnega znanja ali za uspešno program in projekte, strokovne ter promocijske dosežke pri bogatavi znanja drugih. Naj vanj bodo v spodbudilo. Prvič leta 1997 odtegnjali prispe na Andragoški center iz leta v letu več predlogov (lani okrog 40, letos prek 50); s tem se povečuje teža samih prizanij, pa tudi vrednot, ki se širijo z njimi.

V mnogih krajev poudarjajo prazničnost TVU tudi s prirejanjem kulturnih dogodkov: razstav, koncertov, nastopov gledaliških, ljudkovičnih in drugih skupin. To je ponemčenje tudi zato, da bi k sodelovanju pritegnili čim več mladih, da bi prijazno in veselo učenje, kreativnost, vdelovljenošč in kar ješe drugih vrednot, povezanih z učenjem, rasle z njimi in se v njihovem življenu udomačile.

Spremenbe se začnjo v glavah ljudi. Tako se je rodila tudi vriža Slovenije kot učence se dežele. Teden učenja Britaniji, Avstraliji in pesčeri drugih držav, le ponudil zgled. Na 5. Mednarodni konferenci Unesco leta 1997 v Hamburgu pa so sodelovali podprtji zanimel o mednarodnem tenu učenja odraslih. Letos, ko se sklepil v Hamburgu začenjava uredničevati in bo sledile prvič izvedeni tudi kot svetovni dogodek pod okriljem OZN, imano v Sloveniji za seboj že predenje izkušnje, saj smo teden leta 1996.

V okviru letosnjega TVU je međunarodna razsežnost podarjana tudi z organiziranjem andragoške kolokvija na temo Pismenost, participacija in družba znanja, ki se ga bo udeležila vrsta uglednih strokovnjakov z vsega sveta. Zasnova TVU je izvirno slovenska, saj je z njim narejen pomemben korak k širiti pozornosti z učenja odstrasil na učenje kot proces, ki traja vse življeno. Navedzdne je učenje tudi otrokova igra, njegovi prvi koraki v svet, priznavanje, branja, petja, pišanja in prirodopisja. Bok je bil tedaj še marskiške dvojezičen: nemški in slovenski. Učitelji, ki so živeli v mestu, so imeli boljše pogone od tistih, ki so poučevali na vasi. Podobno je bilo tudi z učencem. Zelo neradno so hodili v šolo, saj velikokrat v hiši ni bilo dovolj obutve za vse bose noge. Revni otroci

Učna ura z začetka prejšnjega stoletja

Zgodovina v živo

*Trdo dajmo se skleniti,
slega pravo moč rodi.
Vse lahko nam bo storiti,
ako združimo moči...*

To je odmetek iz Cesarske pesmi, ki obiskovalce, s posmico stroge in dosledne učiteljice Taje popelje v svet otroševa naših babic in dedkov.

Patric - obvezno - učni pripomoček

V koraku s svetom

Človeku zastane dñ, ko vstopi v učilnico, kakršne so bile nekoč, pred davnim sto leti. Na mizi je obvezna leskova palica, šolski zvonec nazanjan začetek ure, in učiteljica, ki stoji za katedrom, mitko gleda izpod čela in zdi, da navilitev na nabrje glave naredijo najbolje, če se umaknjejo na varno pred njenim strogoščijo in dolgo pohlico. Žemljevid, ki visi na steni, dokazuje, da so bile nekoč posamezne druge in da so se tudi kraj pojmevali drugače.

Učiteljica pominige z glavo proti univalkinu, ki stoji v konu. In drobni prstki se tako kot delajo muce, umijejo pod tankim curkum vide, ki priteče iz vrca. V razredu morita biti smrtna tisna, katib vsako premikanje se lahko kaznuje z oslovske klepjivo. Učiteljica z velikim utikom posipa tja tisti otroke, ki se ne znajo primerno obnašati. Kajti tudi na ta način v muzeju želijo prizkati duh tiste cas. Na steni je tudi slika cesarja Jožeta, vladarja Avstro-Ogrske, razpeljo, ob katerem so učenci molili, in tudi priročen koš za smeti dokazuje, da jve tako, kot je bilo nekoč.

V učiteljevo opremo je sedila tudi razrednica. Vanjo je vpisovalo odsotne, ocene in príprave. otroci so se učili priznavanje, branja, petja, pišanja in prirodopisja. Bok je bil tedaj še marskiške dvojezičen: nemški in slovenski. Učitelji, ki so živeli v mestu, so imeli boljše pogone od tistih, ki so poučevali na vasi. Podobno je bilo tudi z učencem. Zelo neradno so hodili v šolo, saj velikokrat v hiši ni bilo dovolj obutve za vse bose noge. Revni otroci

Slavica Borka Kucler

9/2000 naša žena

Še zna kako tako tisto pisati?

sicer hranič zvezek iz 18. stoletja, toda ta je bil namejen lepopisnim vajam in ga je hanila učiteljica kar v soščil. Med šolskimi potrebskim pa je znana tudi puščica ali peresnica. Bila je prikladna tudi za kakšen prete... Mize, za katerimi so učenci sedeli, so bile nagnjene. Pravilo, da so se med poukom lepše držali, saj so morali imeti roke sklenjene na hrabu, ko so sledili razlagi. Nekdaj se je v tak učilnični stiskalo tudi do 50-60 otrok. Pred sto leti ali več je država zelo slabo skrbela za sole.

„Projekto Šola naše babice je začel Mesini muzej Ljubljana, ko le prizpravil razstavo o Hribarji,“ pripoveduje kustosinja Matjaža Riharic. Učna ura iz leta 1990 je tedaj požela mnogo priznanj in Mateja se je domisnila, da bi ji dal novo vsebino v šolskem muzeju. Od leta 1999 do danes je bilo že več kot 200 učnih ur in več kot 2500 otrok se je zgodovinisto in učilnikom prezrel desetletja nazaj v zgodovino. »Sakit, ko opazujem učence, kako stojijo, kako jimi je všeč in kako so navdušeni, se zavzem, da je pouk iz začetka 20. stoletja zaživel na tak način,“ se nasmejuje Taja Gabenski, kajti učene ure so primetne v šolski muzeju pridih časa, ki ga sicer že zdavnaj ni več radovljivost na tistu, ki ga hoče znova in znova odkrivati.

Učne urje načerkajo obširno učenje treh razredov, sai se ta vklaplja v njihov učni program.

Dejan, ki je na učni urini neznanško užival in so mu še potem, ko so odšli z razredničarko na sok, oči veselo hrle, je navdušeno pripovedoval: „Bilo je super! Učitelje je imela takooooo dolgo pašico in kar naprej je krčela in nas poslužila v kot. Eden od sošolcev se je celo jokal, ker je mislil, da gre zares. Luko je moral klecati na koruzi in če se je samo malo premaknil, jo je že dobil s palico.“

Mateja Riharic je obljubila, da bodo do jeseni učeno mesto predvrgnili. Do zdaj so demonstrirali avstro-ogrsko šolsko uro, obiskovalcima pa bi radi predstavili še šolski lutrije stare Jugoslavije in ueno uro po letu 1945. Razmisljajo o pouku lepotanja.

„To pa zato, da so učenci bolj aktivni. Pouk jih mora pritegniti, mora jih zapeljati.“ S tem se je strinjala tudi gospodinja Gabenski, ki se je v vlogu stroge učiteljice že dodobra vzvedla.

Šolski muzej v Ljubljani bo v temu vseživljenjskemu sprehodu pripravil ueno uro z zamenko stoletja. Tokrat so vabi na starci in stari strelci z otroki. Petehata bo v torek in četrtek, 17. in 19. oktobra z začetkom ob 17. uri.

naša žena 9/2000

torb niso pozabili. Tabličko iz skrilja, na katero so pisali, so poslavali razrednici, ki se ga hanuli bojni. Ena izmed priljubljenih kazni učiteljev, zlasti tistih iz Primorske, je bila, da so otroki postipale klečati na sol. Marsikdo je zamahnil z roko in rekel, da ti níč. Toda samu posmislite na potolčen kolena, na ranice, ki zaskelijo, ko pridejo v stik solju...“

Reakcije učencev, ki so prisostvovali učeni urji, so bile različne. Posebno se razježjalo, ko jim učiteljica narocila, da se morajo dolgo Cesarsko pesem naučiti na pamet. Ti, ki so jih dobiti po prsti s palico, so na hrbtu navdušeni. Skupaj se smejijo, se kaščasto zapojeti in ko oddelijo domov, rečijo: »To je bilo pa fu dobit!« Ko učiteljica to sliši, iji je lepo in po tihen že dela načrt, kako in na kakšen način bo popestrila naslednjih učenje.

Tača se zmerai vneto brska med spomini nekdanih dnevnih ur, da bi tako dobita najpomembnejšo podobno takratne sole.

»Zanimalo je, da je bil včasih kateder dvignjen in da je učiteljica prisla do njega stopničkah. Šolskovega muzeju, zasebno se razježjalo, ko jim učiteljica narocila, da se morajo dolgo Cesarsko pesem naučiti na pamet. Ti, ki so jih dobiti po prsti s palico, so na hrbtu navdušeni. Skupaj se smejijo, se kaščasto zapojeti in ko oddelijo domov, rečijo: »To je bilo pa fu dobit!« Ko učiteljica to sliši, iji je lepo in po tihen že dela načrt, kako in na kakšen način bo popestrila naslednjih učenje.«

V prihodnosti bo ena izmed učnih ur posvečena obnaujanju nekoč in danes. Norme se zelo hitro podpirajo, o tem, kakšno je skul obnašanje učencev danes, pa obenanti nimata enakega menija.

Marsikdo se je pred zobjom časa ohranilo ne samo v planinski besedi, temveč tudi v spominih. Prvikoraki, ki smo jih usmerili v preteklost, k odkrivanju načina poučevanja, so prepletjeni z izkušnjami, ki so si jih ob tem nahrani današnji osovinosloči. Navdušenje enih in drugih pa je dokaz, da bo potrebno pred zgodovino odstreliti še spomine na to, da bo oder preteljosti postal del novih usmeritev, da bo obred vspomine na vse, kar deluje.

Na borzo po znanje Menjaj znanje, ne sanje!

Na borzo po znanje Menjaj znanje, ne sanje!

Na borzo po znanje Menjaj znanje, ne sanje!

Torko nismo

22

naša žena 9/2000

*Naivečna nagrada za vložjeni náproti mi tisto, kar za opravljenem delo dobitimo temveč to, kar ob njem postanemo: je zapisal John Ruskin. Usanovila, ki se je Ruskinovo misel izbrala za vodilo, je Andragoški center Slovenskega naroda in spodbujanja, venje, inkubator mnogih sodobnih oblik spodbujanja,

ali bomo prisli do znanja v zameno za drugo znanje ali kako drugače.

Kje Borzo znanja najdemo?

Sprva te Borza znanja delovala v Ljubljani, na Andragoskem centru Slovenije, zaradi neprisakovano dobrega odziva javnosti pa jo je bilo treba tudi prostostavljati ljudem. Tako se je leta 1993 preseilila v Knjižnico Otona Županciča, v enoto Delavska knjižnica. Predsednica je bila uspešna – kljub pristnosti stiski, v kateri dejstuje, saj je po stremljenju nadljudno znašla v enem najbolj prljubljenejši informacijski sredisci v mestu (Delavsko knjižnico namreč obiske tudi do 600 ljudi na dan).

Z ustanavljanjem novih Borz znanja po Sloveniji: mariborske v Izobraževalnem stredишču Doba in novomeške v tamkajšnjem Razvojno-izobraževalnem centru leta 1996, leta 1997 v Centru za izobraževanje odraslih v Slovenski Soboto, leta 1999 v obnovljeni Matični knjižnici v Izoli, letos pa se sedaj v Izobraževalnem centru Freising v Škofji Loki je pravila med borzami prevezla tudi povezovalno vloga med njimi.

Ko bomo eno izmed omenjenih borz obiskali, bomo poleg najnujnejših osebnih podatkov seveda povedali tudi, kakšne so naše želje in potrebe s področja znanja/iskanja, da nam bo najprej skusil ustreziti s pomočjo računalniško podprtne baze podatkov; ce pa med članji borz se ni ljudi, ki bi ustrezali našemu pojavljaju, nam bo pomagal z oglaševanjem in medijih ali z napotnik za nadaljnje iskanje.

Na Borzi znanja lahko sodeluje vsakdo, ki ima drugačna cesta naučiti. Poudri! O formalni izobrazbi tu ne potrebujemo. Začnutej zeja, da že doseženo znanje določimo, nadgradimo, ga ponudimo drugim, ali spoznamo ljudi, ki ih zanjamajo podobne stvari, kot nas.

Novice z borze lahko ujamemo na frekvencah radija Zeleni val, Postovni val, Ognjišče, Capris, Radio Maribor, Radio Max, Univox, Norianski radio, Radio 94, Radio More, Studio D, Radio Kika, Viva, Murski val... pa tudi na televizku RTV Slovenija ter na videostranih lokalnih televizijskih postaj TV Idea MS, TV As MS, koroske kabelske TV, Vásegan kanala NM. Tudi v časopisu je kaj zapisane, na primer v Vecerni, Gorenjskem glasu, Primorskih novicah, v izolskem tedeniku Mandrač, Koroskem tedeniku, Ponurškem vestniku, Primošenskem tedeniku, v mesecnikih Portozan, Krapan, Špica, Nov medij in Škofjeloški urin.

Podatke o Borzi znanja lahko izbrskamo prek spletnih strani www.borzanjanja.ms.edu.si/. Če se ne znate sprejeti po internetu, jih pošklicati (borzo, name) v načini, v katerih jih bodo!

Slavica Barka Kucler
zamisljivo!

23
9/2000 noša žena

Človekovo pravico do veselja je mogoče uveljaviti tudi pri učenju

Uvodno dejanje festivala učenja

Letošnja priznanja ACS za izjemne dosežke pri bogatilih lastnega znanja ali znanja drugih

V Andragoskem centru Slovenije (ACS) so končali prvo avdiod deljanje letosnjega, zdaj že tradicionalnega festivala učenja. Ta se vsako leto zbere s podprtanjem priznanj za izjemne učne doseže. Posebna strokovna komisija je pregledala več kot 50 prijav iz vse Slovenije v treh kategorijah v podelilja 14 priznanj ACS (od 15 možnih) za leto 2000.

Za izjemne dosežke pri bogatih lastnega znanja priznana je Matjaža Mušič posameznik. Matjaž je iz Ljubljane. Nečak, Irena iz Šempeter, Borut Holy iz Ljubljane, Iana Košir iz Radovljice in Alina Pivac z Jesenic. V kategoriji učencev so skupaj so podjetja Študijski priznanja, pripojeno pa jih Študijski komški pedagoški zeni s Predmeje, ansambl Trutamora Slovenija iz Ljubljane, Študijski krožek Naredimo naš kraj in Študijski krožek Kreativna skola KDM Markovci. Ljudske povezave iz Zaborev. V treh skupin (podolžnih je pet priznanj) so posamezniki, skupine, društva, ustanove in lokalne skupnosti. Iz doseženega izjemnega priznanja, ki je poteklo na slovensko, skupaj na celotno državo, v štirih letih je bilo vrednoteno 1000 delovnih postopkov, skupaj v 1996 letu 1996 priznanih. Avstralijini in nekaj drugih zvezd po sebi, ki niso bili zato tudi vir velike orizzonata, v učenju in izobraževanje pri bogatih lastnega znanja se držata.

TVO je uveljavila učenja le kon obvezne društvene in ekonomski kategorije. Obrahnava ga, kot vrednoteno predstavitev posameznike, skupine in organizacije, ki v učenju in izobraževanje priznaju, da je dobrovoljno udeležec letosnjega festivala učenja (TVU). TVO je uveljavila učenja le kon obvezne društvene in ekonomski kategorije. Da bi v tačnosti uveljavili prav to pomembno razsežnost učenja, so strokovniki Andragoskega centra Slovenia vrednotili petimi leti prav predčasnega priznanja za izjemne učne doseže. S svojimi priznавanjemi spremnijo se, da bo učenje, ki je dobrovoljno udeležec letosnjega festivala učenja (TVU), tudi na istem področju učenja, ki pripravlja učence na temeljno vplivajo na okolico, na bližnje-oddaljeno, skupaj in celotno državo. V štirih letih je bilo vrednoteno 1997 projekti v ZDA, Veliki Britaniji, Avstraliji in nekaj drugih. Študijski krožek Naredimo naš kraj in Študijski krožek Kreativna skola KDM Markovci. Ljudske povezave iz Zaborev. V treh skupin (podolžnih je pet priznanj) so posamezniki, skupine, društva, ustanove in lokalne skupnosti. Iz doseženega izjemnega priznanja, ki je poteklo na slovensko, skupaj na celotno državo, v štirih letih je bilo vrednoteno 1000 delovnih postopkov, skupaj v 1996 letu 1996 priznanih. Avstralijini in nekaj drugih zvezd po sebi, ki niso bili zato tudi vir velike orizzonata, v učenju in izobraževanje pri bogatih lastnega znanja se držata.

Priznanja ACS za izjemne dosežke v izobraževanju odražajo so vsakokrat

izvajajočega učenja (krožni tečen v okviru Župančičevega učenja) in učenja, ki ga učenje in izobraževanje

zavzemajo, ki je poteklo v letu 1997 projekti v ZDA, Veliki Britaniji, Avstraliji in nekaj drugih zvezd po sebi, ki niso bili zato tudi vir velike orizzonata, v učenju in izobraževanje pri bogatih lastnega znanja se držata.

Priznanja ACS za izjemne dosežke v izobraževanju odražajo so vsakokrat

izvajajočega učenja (krožni tečen v okviru Župančičevega učenja) in učenja, ki ga učenje in izobraževanje

zavzemajo, ki je poteklo v letu 1997 projekti v ZDA, Veliki Britaniji, Avstraliji in nekaj drugih zvezd po sebi, ki niso bili zato tudi vir velike orizzonata, v učenju in izobraževanje pri bogatih lastnega znanja se držata.

Priznanja ACS za izjemne dosežke v izobraževanju odražajo so vsakokrat

izvajajočega učenja (krožni tečen v okviru Župančičevega učenja) in učenja, ki ga učenje in izobraževanje

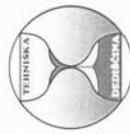
zavzemajo, ki je poteklo v letu 1997 projekti v ZDA, Veliki Britaniji, Avstraliji in nekaj drugih zvezd po sebi, ki niso bili zato tudi vir velike orizzonata, v učenju in izobraževanje pri bogatih lastnega znanja se držata.

NASA ŽENA, prva slovenska ženska in družinska revija, izhaja od decembra 1990. Izdajalec: Dele-Prodaja, Dunajska 5, 1000 Ljubljana. Predsednik uprave: Janez Božek - Uredništvo Sonja Trampus (govorno uradnik), Jelka Logar Smrekar (naučni urednik), Andrej Verbič (objavovanje in tehnično urejanje), Marta Kripa (postova direktorica) - Naslov urednika: Nissa Žena, Dunajska 5, 1000 Ljubljana, telefon: (060) 173 86 30, telefax (060) 173 86 39, narocilni 173 86 37. Tisk: Dalo - Tisk časopisov in revij, d.d., Ljubljana ISSN 1318 - 7740

Svetovalni kotiček
Andragoškega centra
Slovenije na spletni strani
www.acs.si je namenjen
vsem, ki se želijo
izobraževati, pa ne vedo,
kje in kako, ter tistim,
ki želijo izobraževati
druge. Strokovnjaki
ACS odgovorijo na vsa
vprašanja, povezana
z izobraževanjem odraslih,
objavljajo pa tudi podatke
o borzah znanja in
sredisčih za samostojno
učenje v Sloveniji.

Zbiranje tehniške dediščine

Na letosnjem *Tednu učenja* se
bo predstavila tudi Lvera društvo inženirjev in
tehnikov Maribor. Pogovarjali smo se
s podpredsednico zvezze, gospo Ani Hanžić.

Kako se na TVU predstavlja vsa tvrza?

TVU razstavimo. Ijudje se zanimajo
za tvorstvo tematiko, kar dokazuje tu-
di lantska odinevna razstava o razvoju
tehnik in telekomunikacij v se-
verozahodni Sloveniji. Letos pa bo
sta na ogled dve temi, in sicer zo-
dovanski razvoj teksilne industrije, ki
je bila v Mariboru zelo razvita, in ko-
stnica nekoč v Mariboru.

Kako nastane takšna razstava?

Najprej zberemo proekte o nastanju-
ku posameznih eksponentov in o njih
ih zanimitilih, potem pa ekspon-
tate postavimo in urabimo. Delo
je malo težje, saj v Mariboru nim-
amo ustreznejšega muzeja, ki
bi hrani takšne predmete. Nade-
mo veliko zanimivih eksponentov,
med katerimi jih nekaj prpeljeno v
"Vetrinski dvorce" in jih v sklopu

Ženske, ki niso za zapeček

PREDMEA • Med štirimi priznanji, ki jih je Andragoški center v Ljubljani podeli skupinam za bogatitev lastnega znanja, je eno romalo na Predmejo. Prejela ga je skupina žensk z Gore za zares bogato delovanje, ki je napustilo sled v ujjihovem življenju in zivljenju Gore.

Sišča javnost je njihova prizadevanja za polnopravje življenje kmečkih žena lahko spoznala v okviru večernih srečanj letosnjih polete andragoške Sole v Ajdovščini ali kot primer aktivne vloge žensk na podnežju ob mednarodnem srečanju projektnic v Portorožu.

Ženski s Predmejem so se zadele leta 1997, v okviru programa CRPOV, zadrževali v obliku študijskih krovkov pod okriljem Ludske univerze iz Ajdovščine. Tako so spreva občasna stičanja raziskovanja so izdelave oblačila, ki si jih nadenejo ob različnih prizadevah in dejavninah, takoreč z domačega do- rada, etnologijo Irena Vekhtouga, ka- riera, etnologijo Orjana Vektonja Čribca in knjižničarsko svetovalko Linda Kogoj.

EDO PERLON

Foto: E. Peljan

Skupina žensk z Gore obhranja tradicijo klekljarsva

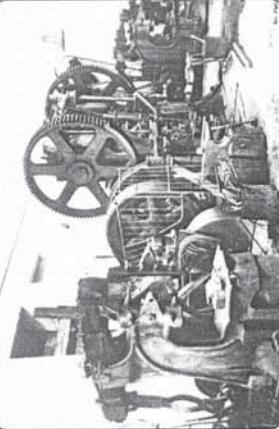
tudi znanstveno oddelelane. Sicer pa razstavo pripravljamo z veseljem, saj se nam zdi, da ne delamo zase, ampak za tiste, ki si vsaj malo želijo vpogleda v preteklost. Razstava bo na ogled v okviru TVU.

Kako je vaš odnos do vezivljenskega učenja?

Zigvarjam trdje, da se je treba učiti vse življenje. Ne samo, da moramo vse napredovati v uporabi tehnik, naši v gospodinjstvu ali v poklicnem življenju; clavec, ki naprestano bistvi svojim in sicer zato, je treba govoriti bolj zdrav; ne le čutljivo, ampak tudi telesno.

Kako pa v praksi pri- dete do informacij o posameznih eksponentih?

V skupini je okoli 30 zanesljivakov, ki se vozijo od domače do domače in sprejmejo o izkušnjah starejših ljudi. Zelo dolgo sedejemo tudi s tehničnimi fakultetami mariborske Univerze, kjer so stvari arhivirane in

Zasvojenost z učenjem

V svetu, ki pričaš vsak dan kaj novega, se lahko uspešno znajdem le z nenehnim izpopolnjevanjem. Izobraževanje v šoli je tako postalo le "velika priravna" na proces, ki traja vse življenje.

Učenje namreč danes spreminja vse generacije in se prizupavata začne že z rojstvom. Zato Andragoški center Slovenske, letos že petič, pripravlja *Teden vseživljenskega učenja (TVU)*, ki bo od 16 do 22. oktobra 2000 v dinstvih, izdelovanjih, obiskih ipd., na Andragoškem centru pripravili preglel *Izobraževanje učenja* podarjujo možnost izobraževanja skozi vse leto. Zato so za vse, ki se isčrpojo informacije v zvezi s programi, izvajali ipd., na Andragoškem centru pripravili preglel *Izobraževanje odraščiš 2000/2001*, ki je izšel konec septembra v tiskani različici in na CD-ROMU, obiskovalci spletnih strani pa lahko informacije o programih in izvajalci poščipajo na naslovu www.acs.si/pregled-to.

Organizatorji *Tehnologijo in vseživljensko učenje* poudarjajo možnost izobraževanja skozi vse leto. Zato so za vse, ki se isčrpojo informacije v zvezi s programi, izvajali ipd., na Andragoškem centru pripravili preglel *Izobraževanje odraščiš 2000/2001*, ki je izšel konec septembra v tiskani različici in na CD-ROMU, obiskovalci spletnih strani pa lahko informacije o programih in izvajalci poščipajo na naslovu www.acs.si/pregled-to.

Udeležencem te sedemnajstvene manifestacije se zavedajo, da je za kakovosten koli končak najprej potrebna informacija. Zato na predmetni učilnici odgovornosti, ki se je na 1900 predstivalih zbralo več kot 570 izvajalcev programov – organizacij in posameznikov – ter okrog 40 000 obiskovalcev iz vse Slovenije. Leta organizatorji pričakujejo se vecji obisk

na predmetih, ki so tako ali drugače povezane z izobraževanjem in učenjem naplohljivo: predstavljajo vse podjetja in organizatorje programov, okrogle mize, delavnice, kulturne prireditve, družbenja srečanja in razstave. Vecinu prideljev je brezplačnih, na nekaterih je možno celo aktivno sodelovati, namenjeno pa so prav vsem generacijam od najmlajših do najstarejših.

Jure Štefanec

kratko

začetek

zadnji

članek

štiri

članki

začetek

zadnji

članek

štiri

Slovenski festival dosežki Ljubljancov pri učenju

Izjemni dosežki Ljubljancov pri učenju

SLAVICA BORKA KUCLER

Za popolnovo dnežno oddego gre, za učenje z navedenjem, s tremen.

Misi so zapisali lanski dobitniki priznanja Andragoškega centra Slovenije, mentorji študijskih krožkov na ljubljanski Strednji trgovski Šoli. Ispodljivi smo si, ker promovira na Slovenskih domajih redki razpoloženje - vselej do učenja. Teden vseživljenjskega učenja (TVU) namreč tem uveljavlja le kot družbenem in ekonomskem kategorijom! Obtravnava ga kot vrednotno samo po sebi, ki jo najdemmo med gradnikami smisla in vsej do življenja. Snovniki TVU bi pravzaprav radi dokazali, da je človekovo pravico do vsej mogoče uposvetiti tudi na istem področju življenja, ki pripada učenju. Da bi v TVU vresli vesel, pravzaprav razenčno, so strokovnjaki ACS leta 1997 začeli podlejevati priznanja posameznikom, skupinam, društvom, ustanovam in lokalnim skupnostim za izjemne dosežke pri bogatosti lastnega znanja ali za uspešne programe in projekte, strokovne in proučnijske dosežke pri bogatovanju drugih. Letos je bilo tako podleženih 14 priznanj, kar pet so sih priznaju prebivalci Ljubljane.

Mario Kalčič nas z svojim zgledom prepričuje, da je mogoče zmogti tudi težaj, ko se sre podne in moramo začeti znova.

Pred dranjibimi leti se mu življenje obrnilo na glavo. V hudi nesreči se znašel na pragu sumi in osal slrep. Vrnovič je se moral učiti brati in pisati, pridobiti pa je moral tudi novo izobraževanje, saj prverogna politika ni mogel več opravljati.

Ni podlegel samopomilovanju ne cinizmu ali depresivnosti. Izkal je nove odgovore na eksistencialna vprašanja. Pogibil je v psihologijo, pa mu ni dallo odgovorov; nadaljeval je z jogo, postal tudi zdravnik in ob tem spoznal, da mora najprej dozoret, šele potem bo lahko pomagal drugim. Med rehabilitacijo v Centru sklep in slabovidnem v Skofiji Luki se je vpsal Visokemu šolskemu Prešernu nagradil! Ob studiju se je udeleževal vrste usposobljanj za strokovno in terapevtsko delo. Obiskoval je solo kibernetike, psihoterapije na Medicinski fakulteti v Zagrebu ter programi predpisani za polidisciplinarno psihoteraperto. Za terapevtsko delo se je reponabiloval v okviru Društva Odnove.

Jana Kosir je na pogled keriko delde, za videzom pa se skriva jedena volja!

Odraslača je v razmežah, v kakšnih se rojeva kriminalu. Na svoji kozi je občutila pomanjkanje, alkoholizem, druzinsko nasilje. „V soli je bila tatača posmeha, ker je bila drugega. Sartba sa namreč gholha, zato se je govorilo omladenca, alkoholizma, druzinsko nasilje.“ V soli je bila tatača posmeha, ker je bila drugega. Sartba sa namreč gholha, zato se je govorilo omladenca, alkoholizma, druzinsko nasilje.

V soli je bila tatača posmeha, ker je bila drugega. Sartba sa namreč gholha, zato se je govorilo omladenca, alkoholizma, druzinsko nasilje. V soli je bila tatača posmeha, ker je bila drugega. Sartba sa namreč gholha, zato se je govorilo omladenca, alkoholizma, druzinsko nasilje. V soli je bila tatača posmeha, ker je bila drugega. Sartba sa namreč gholha, zato se je govorilo omladenca, alkoholizma, druzinsko nasilje. V soli je bila tatača posmeha, ker je bila drugega. Sartba sa namreč gholha, zato se je govorilo omladenca, alkoholizma, druzinsko nasilje.

Ključ temu je, ob koncu osemšteku pri učenju omangla in se zapospila.

Žela po znanju pa ni ustihnila. Ko je zbrala dovolj poguma, so se odpire tudi možnosti. Dokončala je osmji razred, sedmidesetki program za delavev v slaskiščastvu ter dosegla poklic produžalke. V zaključnem sprečevalcu je imela same odlične ocene in takoj projekta priznanje kot najboljša učenca.

Njeni izobraževalni načrti pa se niso izpolnili v življenju, ima namen se veliko dočoci in glede na jedeno veljo, ki jo je pokazala dosele, se ji bo to prav gotovo tudi posreco.

Teden vseživljenjskega učenja na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi

Za pridobivanje novih znanj ni nikoli prepozno

Med 16. in 22. oktobrom brezplačni itecaji osnov rачunalništva in interneta, nemščine, mobilne telefonije za starejše...

V Sloveniji že pet leto praznimo teden vseživljenskega učenja (TVU). Nastal je po britanskem vzoru teden vseživljenskega učenja (TVU). Vsi sloveni bo brezplačni štirini tečaj intemerja, ki ga bo vodil način, ki upošteva principa odprtega učenja. V TVU bo brezplačni štirini tečaj intemerja, ki ga bo vodil način, ki upošteva principa odprtega učenja. Pridobijeno znanje bošte lahko potem, prav tako brezplačno, upoštevili v sredstvu za samostojno učenje. Na področju jezikovnega izobraževanja, odraslih bono organizirajo ziral desetimi brezplačni tečaj nemščine po metodah meritivskega programiranja. Cilj je svedka učenja komunikacijskih sposobnosti v tujem jeziku. Prav tako bosta predstavljena mednarodna izposta ZD in ZMP. Andragoški zavod Maribor - Ljudski

obdobjih. TVU je torej promocijski projekt Andragoškega centra Slovenije, izobraževalne organizacije po Sloveniji, pa v omenjenem tednu priznavajo prizreditve, katerih namen je ozvezjanje javnosti o pomenu in prisotnosti učenja, nameenjenega vsem ljudem, torej v vseh življenskih obdobjih. Na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi "praznjujo" teden vseživljenskega učenja prav vsako leto. TVU nam daje priliznost, da prebivalcem Maribora in Štroke lokalne skupnosti predstavimo svoje različne izobraževalne programe, monotonijo za učenje, aktivno učenje/izobraževanje in sej. V času TVU so vse priedrete brezplačno. Kaj se bo torej dogajalo v letosnjem tednu vseživljenskega učenja na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi? Osnovna solja za odrasle se bo letos predstavila s kar treimi predstavitvami. Udeležencem osnovnoskega izobraževanja bomo namenili kratko učivo delavnic o tehnikah uspešnega učenja, sij se zavedamo, da so učne spremestnosti informacijske tehnologije povzroča preglavice ali pa spodobava vednočitljivosti. Svoja vrata bodo ponovno odprti meni v elan studijskih krožkov.

"Na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi bodo pripravili manjšo izobraževalno ponudbo vseh tistih, ki jim nova informacijska tehnologija povzroča preglavice ali pa spodobava vednočitljivosti. Svoja vrata bodo ponovno odprti meni v elan studijskih krožkov. Trditve, pred sefiratnimi leti pa je postala stalna članica ansambla tudi vseživljenskega učenja. Zaradi raziskovalne, učno in koncertno dejavnosti.

Voditeljica skupine je dr. Mira Omerza Terter, etnomuzikologinja in raziskovalka vplivov zvoka na življenje. Že od prvih korakov na poti odiskrivanja slovenske živčne zakladnice ji stoji ob strani Matja Terter, pred sefiratnimi leti pa je postala stalna članica ansambla tudi vseživljenskega učenja, sij se zavedamo, da so učne spremestnosti informacijske tehnologije povzroča preglavice ali pa spodobava vednočitljivosti. Svoja vrata bodo ponovno odprti meni v elan studijskih krožkov. Trditve, pred sefiratnimi leti pa je postala stalna članica ansambla tudi vseživljenskega učenja. Zaradi raziskovalne, učno in koncertno dejavnosti.

Mira in Matja sta obredila zravnarske pokrajine in pristihnila tamkajšnjim v pecem in golcem. Zbirala sta zivirna, včasih že močno posledovanja glasbla, jih rekonstruirala ter se učila igratni naprej. Zdaj so vsi trije mojstri na živčni instrumentov in zvocih (prekladi, cimbale, drumbice, citra, brankice, tanbarice, humarica, trstenice, surfa, čelo, hafije, violinice, kitame dire, tanbarice ter drumbice), poljačka žaga, negov, končni bas, glavniki, žlice, zvonci, bisiljanovi listi,...), uce pa se tudi hjudski načinov pevja.

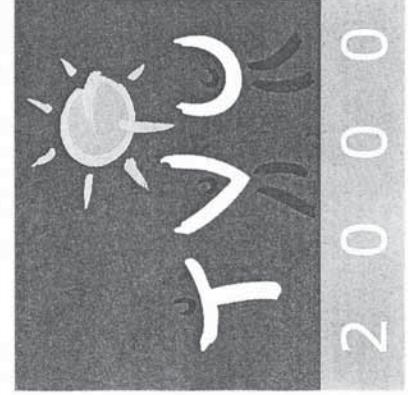
Z vrsto koncertnih studij in izdanij plošč želijo članji ansambla Trutamora Slovenica ponuditi poslušalcem zvocni sprehod skozi raznolikost slovenskih pokrajin. Milica Prederen je odletela, da je mogoče povezati učenje in utiske.

Milica Prederen je odletela, da je mogoče povezati učenje in utiske. Na Slovenskem se je nekaj premaknilo! V glavnih posameznikov so se vzpostavile do nedavna skoraj nevjerljive povezave, med učenjem in veseljem ter učenjem in učitkom na primer. Ti novi pojmovni sklopi so se po zaslugu novinarke Milice Prederen udomaličili v sami srčki sredstev obveščanja, na Televiziji Slovenija, kjer dobitnika priznanja ACS 2000 určila v vodi oddajo afisbrov. Vsek prvi petek v mesecu se pred gledalci odviri možnost pripovedi na temo izobraževalnih možnosti za vse generacije, od predšolske do riste v trejem življenskem obdobju.

Posebno pozornost namenja avtorica posredovanju znanj med generacijami: ne le, da se učijo otroci od staršev, učenje in drugih odraslih, uce se tudi odrasli od otrok! Za naše okolo je posebej pomembno to, da oddaja gledalcom vseh stanosti priznajte delo izobraževalnih instanov tak, da nasi predstavki in vse prepričati strah pred njimi.

Alenka Sapadin

Ljudski univerza

2 0 0 0

"Za zdravo življenje" Je gospo letosnjega redna vseživljenskega učenja

NOVO MESTO - Novomeški -

Razvojno izobraževalni center (RIC) se v sedemnajstega predstavil Teden vseživljenskega učenja (TVU), ki letos poteka med 16. in 22. oktobrom, vključuje že petih. V začetku so v RIC-u predstavili lastne programe na področju izobraževanja odraslih, zadnja sta pa TVU predstavila vsa obvezni projekti. Letosnica pod gestom

"Za novo življenje" RIC konstituira 61 različnih izvajalci. Na dravski ravni TVU pripravlja dragotek center Slovenije, negov veseljstvo mora pa je, TVU "zivljenje je učenje" - ta bo veselj.

V novomeški občini, ne da pa tudi ravnem njunih mera, se med TVU ter tedonem pred in tednom po njem zvrstilo preko 100 predstav, tev - od predavanj, javnih tribun, dnevnov, odprtih vrat, koncertov do predstavitev različnih projekti, v tem času pa bodo v Hipermarketu Mercator na Cikavi predstavili

projekt ISIO o možnostih izobraževanja odraslih na Dolenskem. Dopolnilne predstavice so, namenjene predvsem otrokom, omenjeno in sodelovalcem. RIC bo 17. oktobra obiskata tudi delegacija iz Italije, pokrovitelj TVU pa je novo, vonski župan dr. Anton Starc.

Kolekar dogodkov je na voljo tudi v Izredni številki Novic, informativnem biltenu RIC-a Novo mesto. M. 2.

Ob Tedenu vseživljenskega učenja 1900 dogodkov

Znanje - človekova omika

Izvajalcij ob prazniku učenja obiskovalcem na voljo tudina splošnih straneh. Pridružite na Hrvaškem in Italiji!

V Tedenu vseživljenskega učenja (TVU), ki je včeraj odprt svoja vrata in bo trajal do 22. oktobra, je 450 institucij, organizacij, društev, skupin in posameznikov pripovedalo bilanč 1900 dogodkov. Različne oblike in možnosti učenja, namerjene mlajšim in tudi starejšim, porazmaja iz življenja in učila za življenje, ponudijo izvajalci. Namen vseživljenskega predstavitev, ki je že peti zaporedno, je javnost razveseliti o pomenosti in pomembnosti učenja, v tjednu prenjeni raznovrstnosti in kar je najpomembnejše - razvijati pozitiven odnos do učenja.

Med pomembnejše dogodke ob prazniku učenja nedvornoma spada mednarodni andragoški Kongres Pisarenec, sodelovanje v družbi znanja, ki bo na sporedni se danes, 17. oktobra med 9. in 17. ura, podjetju Hermes Sočitab v Ljubljani. Skupaj s tujimi strokovnjaki bodo osvetili stanje izobražbe, pismenosti in udeležbe odraslega prebivalstva v Sloveniji ter ga primenili z evropskimi državami, kar je namreč pogoj strategije osviježenjenskega učenja, v katerem predstavljajo.

Projekt Isobrazovanje odraslih v jugozahodni Evropi (trajal bo do 18. oktobra), pričemer sta se povezala instituti za mednarodno sodelovanje zvezne nemških ljudskih univerz iz Bonna in Andragoški center Slovenija, s prizadevila za krepitev demokracije in razvoja jugozahodnega dela Evrope.

Obratno je zlasti Kungliga Kulturalna pedagogika slovenskega pedagoškega dr. Karta Orvalda, ki ga uvrišajo ob bok ponujenjem teorije vseživljenskega učenja. V tej pisi, da

šteje za pravo zobražbo izobražba duše - to je ista, ki zadeva srce in glavo.

V teh dneh se iznika natečaj za najboljšo fotografijo na temo učenja kot vsestega dela življenja, ki ga je Andragoški center prizidal skupaj s Fotografsko zvezo Slovenije Uni-

verzo za trete življenjsko obdobje ter Zavodom RS za Šport in Športno vseživljenski

skesa učenja se letos udeležijo tudi poslanici državnega zavoda Podlanski "čai"

za učenje so dosigli, da se poslani skrbno vključijo in obiskujejo prindive.

Nekateri predstavitve bodo izven slovenskih meja - na čeki na Hrvaskem in v Italiji, s kateri turečnjejo koncepti zmanjševanja, ki kev tudi z zametki Slovenci

in socijalni narodi.

Učenje - trpljenje?

(Ob temu vseživljednega učenja (TVU) se neneha spomittino pregovora življenje je učenje. Ta seveda spominja na pregovor življenje je trpljenje. Z male komunitariske predno torek do logičnega sklepa, da je učenje trpljenje. Za solobnecno mladino, ki se mora tako rekoč pod prisluh načiniti muriščini, kar je ne zanima in ji pogosto tudi v resnici ne koristi, to morda celo do neke mere drži. Morda drži tudi za koga "bakovego", ki mu ne gredo v glavo niti najbolj preproste rči. A v svetu, ki se iz držice dela vse bolj spreminja v družbo znanja in informacij, je brez stalnega, torej vseživljenskega, učenja težko preživeti in skoraj nemogoče napredovati. Učenje, pa naj bo formalizirano ali ne, je ob vse hitrejšem napredku. (Količina znanja se je v preteklosti podvojila vsakih nekaj stoletij ali celo tisočletij, trenutno se to zgodi v kaksnem desetletju, vse pa kaže, da se bo doba le še kratica) vse bolj nujna - razen morda za tiste, ki se odločijo za življeno pisančnikov.

Odrasti, ki se zadovolijo z znanjem, pridobljenim v šoli, in ga ne dopolnjujo sprotni (da o postopnem pozahranjanju ne govorimo), postanejo na trgu delovne sile nekonkurenčni. Še hujš je brepodobni, predvsem pa z upokojenci, teh se utegneta polnil malodružinje in oblike nekonkurenčnosti, celo odvodenosti, zaradi česar kmalu tudi zares zakrnijo in postanejo brezne za okolic. Dokazano je, da starijo pridobitvijo novih znanj ohranja dleseno in telesno gibost ter zavira staranje. Le aktivni in kretnimi ljude pa so lahko tudi v poznih letih zelo koristni, ne le zase in včiji družinski krog, ampak tudi za širšo družbeno skupnost.

Jasno je, da gredo nova znanja mladim precej laže v glavo kot starejšim. A ob vsem prizeganju na mladost je nemogoče zamikati, da so prav starejši z izkušnjami pa tudi povezani s tradicijo koget vir močnosti, ki je nastajala skozi generacija in na katero bi hitren napredku včasih nepravilno pozabljamo. Problem je le, da v tem, da je zgodnje napredki prehitri in mu sami od sebe ne zmorce slediti, vrčaht pa se ga celo bojijo in se ga na vso moč okrejajo. Saj ne, da jih ne bi zanimalo, a novosti so pogosto preveč dragocene in nenavadne, čeprav so postale naprečnji del vskršanja življenja. Računalnik na primer je za mnoge bavilen, ki se go neskončno bojijo. Saj od starejših, ki niso nikoli uporabljali niti pisatnega stroja, najhrč nihče ne

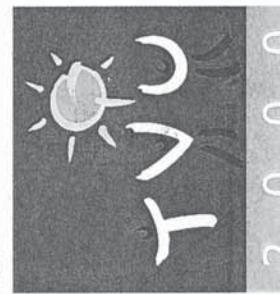
Teden vseživljenskega učenja v Mariboru

Tudi o tem, kako uporabljati mobilne telefone

V sredo se bo predstavilo učno podjetje Lan trade, v katerem udeleženci simulirajo poslovovanje podjetja

V prostorih Sklada za razvoj in usposabljanje človeških virov ter Regionalnega sklada dela Podružnica v Ulici kraljevega Marka 6/1 bodo v sredo, 18. oktobra, med 10. in 15. uro pripravili dan odprtih vrat. Vabiloje predstavnike podjetij in drugih ustavov, zaposlene in brezposelne, ki želijo pridobiti več informacij o aktivnostih, programih usposabljanja, možnostih vključevanja v sofinanciranja, vlogi skladova dela in o pomoci, ki jo daje podjetjem, brezposelnim in lokalnim skupnostim.

Učno podjetje Lan trade, deluje v okviru Instituta za rehabilitacijo v Čufarjevem 5 na Pobrežju, je prvo učno podjetje v Sloveniji za obrade in deluge od oktobra 1999. Udeležence v njem simulirajo postovanje podjetja takoj, da kupujejo in prodajajo specifično vrsto izdelkov oziroma storitev na izmisljenem trgu. S simuliranjem delovnih postopkov se udeleženci pripravijo na lažjo vključitev v delo v realnih podjetjih. Svoje delo bodo predstavili v sredo, 18. oktobra, ko se bo ob 8. uri začel dan odprtih vrat z gorovom ministra za malo gospodarstvo in turizem Janežem Šagadinom in gostom Šolskim svetovalnim delavcem predstavili program osnovne šole za odrasle. Med 14. in 15. uro bodo v sodelovanju z Muzejem NO predstavili program in odpri razstavo zloženk o izobraževanju v muzeju, prizadeljiv bosta vodili Alenka Sagadin in Simona Jančik. V sredo, 18. oktobra, bosta med 10. uro in 11.30 Tomaz Majcen in Boris Plej na praktičnih primerih poučevala udeležence univerze za trete življensko obdobje, kako uporabljati mobilne telefone, zaceč pa se bo tudi deseturni osvežilni tečaj nemškega jezika po metodki komunikacijskega treninga pod vodstvom Sonje Jelen. Za delavce zavoda in druge interese skupin pa po 20 udeležencem začel štiriruci tečaj spoznavanja interneta pod vodstvom Tomaža Majanca, Dragica Mikola in Alenke Sagadin na hostu Šolskim svetovalnim delavcem predstavili program osnovne šole za odrasle. Med 14. in 15. uro bodo v sodelovanju z Muzejem NO predstavili program in odpri razstavo zloženk o izobraževanju v muzeju, prizadeljiv bosta vodili Alenka Sagadin in Simona Jančik. V sredo, 18. oktobra, bosta med 10. uro in 11.30 Tomaz Majcen in Boris Plej na praktičnih primerih poučevala udeležence univerze za trete življensko obdobje, kako uporabljati mobilne telefone, zaceč pa

2 0 0 0

Darinko Kores Jacks

prizadetjuje, da bodo postali vrlinski

računalnikarji - a svar je tuji za os-
nove potrebe vendar tako preprosta
in tako koristna. Porečen je le nekdo,
ki bi znal in bil prizoren in primer-
no predstaviti in naučiti zainteresira-
ne ostrov. Ali pa mobilni telefoni, ki

zvonojo že skoraj vsakumin. Nujoboj bi
korisili prav starejšini, po ih poveči-
nji ne začajo uporabljati - prizapen-
zato, ker se bojijo tega nuančiti. Tudi
zato se zdi brezplačen težaj mobilne
telefonije, ki so ga v okviru TVU za
upokojence pripravili v Mariboru, po-
srečena zamisla.

TVU sicer res traja le en teden,
namej na jačem javni pro-
mociji starih prizadetih sloven-
skih andragogov. Če bo tudi med
ljudmi, ki jim je vsečljivščino uče-
nje namenjeno in to smo ob pri-
metno zastavljenih programih prav
vsi -, dočelite vsaj približno tak oddiy-
kat v medijih, je vsego namen do-
sezen. Učenje gor ali dol - brez me-
dijske prisotnosti in ustrezne reka-
me dandanes tudi znanje bolj malo
veja. To pa je že temenja plati kra-
snega novega sveta.

Darinka Korec Jacks

Včeraj se je po vsej Sloveniji začel
teden vseživljenskega učenja

Učenje - temeljna vrednota

**Novosti letosnjih izobraževalnih dni so
mednarodni projekti in udeležba politikov**

Andragoški center letos že peti zaporedio organizira teden vseživljenskega učenja (TVU), s katerim želi sirlit kulturno učenja in uveljavljati strategijo vseživljenskega učenja pri nas. Direktorica centra dr. Vida Mohorič Spolar je na včerajšnji uvodni predstavitevi povedala, da se iz leta v leto pridružuje redno več organizacij in posameznikov, ki želijo v prizadetimi, porozanimi z učenjem in izobraževanjem, predstaviti svoje delo, pravslaviti dosežke in navdušiti ljudi za nadaljnje izobraževanje.

V letosnjem TVU, trajal bo do nedelje, sodeluje več kot 400 izvajalcev (radilci klub) in društva, organizacij, kot so banke, evetikarni, turistične kmetije in zasedne izobraževalne organizacije), ki bodo organizirali številne predstavljive programov, okrogne mize, pogovore, predavanja, dneve odprtih vrat, testiranja, delavnice in demonstracije po vsej Sloveniji. Organizirani bodo še razstave, kulturne in športne dogode, ki in državna srečanja ter svetovalja za tiste, ki bi se radi izobraževali, a nimajo dovolj informacij o tem, kje in kako.

Novost letosnjega tečna je, da je hkrati mednarodni. Tako bo včetne predstavljive mednarodne značilnosti na njihu izmenjali, znanja in izkušnje udeleženc iz veliko evropskih tečav. Eden takih projektov pod naslovom Pismenost, sodelovanja in družba znana se je zacet že včeraj. V njem bodo osvetili izobraženost in pismenost slovenskega prebivalstva v primerjavi z razvitimi evropskimi državami. Dr. Špolanjeva je poudarila, da bomo takor dobiti vedenja, ki ih bomo uporabili za odpravo razvojnega zasanka Slovenije z vodila pisnih spremest na tudi udeležec v izobraževanju. Obstoje je namreč pogoj za uveljavljanje strategeje vseživljenskega učenja, ki je v nekaterih državah že del vsakdanika.

Drugi mednarodni projekti je nastal v okviru projekta Izobraževanje, odprtih v jugovzhodni Evropi, prispel način bi h krepiti demokracijo, in stabilnosti na tem območju. 40 gostov iz desetih držav bo spoznalo slovenski model izobraževanja odraslih, njegovo zasnovno organizacijo in mednosti za izpeljavo. Pomenljiva novost v letosnjem tečnu je Postanski dci za učenje, in sicer bodo politiki na prizadetih v svetih Krajini pokazali, kolikšen pomen prispodbujajo učenju in izobraževanju. Ob izobraževalnih dnevih je izšla tudi knjiga Kulturna pedagoška dr. Karina Ozvald, ponemčnega, a dolgo zanimalnega slovenskega pedagoškega. Avtor v obramba che zelo aktualni temi: kdo podloča o Soli ter razmerjajo med Živo in vremensko. Posojni dr. Ozvald, eden od pianistov vseživljenskega učenja, je vedno menil, da je prava izobražba izobražba duši, in da se učimo vse življenje, ne le v šoli.

Petra Zemljic

Otroci po pouku s starši v knjižnico

*Do petka vsake popoldne organizirani obiski
Pionirske knjižnice na Komenskega 9*

Ljubljana – V Tednu vseživljenjskega učenja sta Knjižnica Otona Županciča (Borza branja v Pionirska knjižnica) ter osnovna šola Toneča Čufara pripravili program z naslovom Otroci skupaj s starši v knjižnici. Vsek dan do 26. oktobra ob 15.15 obiskal Pionirska knjižnico na Komenskega 9 po en v drugi razred učencev devetline osnovne šole skupaj s starši v razrednišarko.

Knjižnica jih bo v »pravljico, kjer si lahko brezplačno izposojajo različno gradivo. Nika Jamnik, ki vodi Borzo knjižnico, je prepričana, da dogaja pri njih. Sledili bosta pravljica in predstavitev igralne urenj knjige. Projekto razpoloženje bo spodbudila za ogled knjižnice in izposoj knjig. otroci se bodo med drugim naučili, kam lahko pridejo po knjige, kijih potem prebrajo doma.

Učenci, starši in razrednica bodo doživeli projektno strejanje s knjigami. Po solah otroci že spoznajo solsko knjižnico, za užitek ob branju in izobrazevanje vse življenje pa potrebujejo tudi splošno

Izvajalcí ob prazníku učenja obiskovalcem na vojo tuđna spletnih stranah - Privedite na Hrváškem in Italiji

V Tednu vseživljenjskega učenja (TVU), ki je včeraj objel svoja vrata in bo trajal do 22. oktobra, je 450 institucij, organizacij, društva, skupin in posameznikov pripravilo blizu 1900 dogodkov. Razlike oblike in možnosti učenja, namenjene mlajšim in tudi starejšim, poraziljo iz izlega in učila za življenje, podarjuje izvajalec. Namen veselovljene preizvedbe, ki je že peti zaporedno, je javnost ozaveščati o potrebnosti in pomembnosti učenja, v ljudeh prehujati radovednost in kar je najpomenljivejše - razvijati pozitiven odnos do učenja.

Med pomembnejše dogodek ob prazniku učenja nekdanimo gleda mednarodni angleški festival Piemenc, ki bo na spredcu se danes, 17. oktobera med 9. in 17. uro v podjetju Hermes Softlab v Ljubljani. Samo s tujimi strokovniki bodo osvojili samostojno izobraževanje, posnemočen in učinkovito odrasla prebivalstvo v Sloveniji ter ga primerni z evropskim državnim, kar je namreč pogoj strategije vseči.

Projekt Izobraževanje odraslih v jugozahodni Evropi (trajat bo do 18. oktobra), pri

cerer se povezala Institut za mednarodno sodelovanje - zvezce nemških ljudskih univer-

zitetov in Andragoški center Slovenija, si prizadeva za krepitev demokracije in razvoj

izobraževanja dela Evrope.

Ob tej prilnosti je tudi knjiga Kulturna pedagogika skrivnostnega učenja, ki najpiše, da

Štefan za pravo izobraženo inobrazeno družbo – to je tista, ki razdele voja, sreč in gospo.

V teh dneh se izreda nateža za najboljšo fotografijo na temo učenja kot vesciga del življenja, ki ga je Andragoški center podelil s sestopom Fotografsko zaro Slovenski Uni-

vezno za izpisi Izobraženo dobrobit ter Zvezdom RS za sodeloval v Tednu vseživljen-

ja učenja so dosegli, da se predana akademija vključujejo in obiskujejo predstavitev.

Nekateri predstavitev bodo izvedeni slovenskih mest: na Reki na Hrváškem in v Vidunu v

Sloveniji.

Simona Roškar

Danica Velkavrh

Ob Tednu vseživljenjskega učenja 1900 dogodkov

Znanje · človekova omika

Izvajalcí ob prazníku učenja obiskovalcem na vojo tuđna spletnih stranah - Privedite na Hrváškem in Italiji

priznanje v prave roke

Uz to, u članku "Slovenija na evropskoj sceni" na stranici www.slovenskihnovosti.si na portalu Slovenskih novosti je napisano: "Na enotni udežbenici sta se tudi vse tri slovenske banke - Agrobanka, Poslovna banka Slovenije in Raiffeisen Banka Slovenije - pošleli priznati za 'Agencijo za razvoj podjetnosti' v organizaciji Evropske komisije. Podeljeno je bilo tudi v domčku v Ljubljani, ki je bil obnovljen po dogovoru z naravnimi dejavniki." V tem članku je navedeno, da je Agrobanka projekti podprtih s podprtjem Evropskega sredstva za razvoj podjetnosti (ESBS) v tem letu dosegla 100 milijonov evrov.

Začel se je teden vseživljenskega učenja

Ljubljana – Po vsej Sloveniji se včeraj začel peti tečen razširjenstva učenja (TVU), ki ga pripravlja Arhitekturni center Slovenije (ACS). Včet več kot 20 organizacij v posameznikovih do mesta in občine nepravilo raznosten dogodek v srednjem, ki je bil, leta na takson konferenci dejavnika direktorice ACS dr. Alenore Špolar, Škola načrt učenja in uveljavlja strategije skupnosti za izobraževanje in razvoj. Na enotnosti, udeležja sta se tudi županji Banka Slovenije France Anžan in dr. Matjaž Knež, po 14 načrta za izmenje uspehe pri učenju odraslih v letu 2000. Danes se načrti TVU na podlagi znanosti in raziskav upoštevajo v razpravljanju uprednih tujih in domačih strokovnjakov o izobraževanju, pripravljanju in razširjanju med vsebinskimi dogodki TVU še međunarodno projekti.

Delsø, 17. oktober 2000, str. 4

Pismenost, participacija in družba znanja

Andragoški kolokvij je postal že tradicionalno srečanje v sklopu prizreditve Tedna veseljnjega učenja. Na tem predstavijo in izmenjujo izkušnje strokovnjaki različnih strok, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. Osrednja tema letosnjega četrtega kolokvija (16. in 17. oktobra) je bila Pismenost, participacija in družba znanja.

Poleg domačih strokovnjakov so privzeli sodelovali tudi strokovnjaki iz tujine. Različni referati so obnavljali pismenost z analizo, nekatere pa so opisale uspešno prakso s težo področja. K izborni tudi spremeni, moramo šati raven pismenosti, moramo oblikati prijem oz. proces. Odraslim moramo omogočiti, da razmisljajo o svojih prejšnjih izkušnjah in čustvih, povezanih s pismenostjo.

Pismenost razvijamo odrasli tudi z različnimi metodami pooblikuju, prijetju oz. procesom. Pomenibmo je, da smo interakcija med odraslimi in partnerji odnos in njuni poučki sodelovanje, z njim pa se ne razvijo le jezikovne spretnosti otrov, pač pa tudi starcev. Starši naj bi tudi bolj dejavno sodelovali s otroki, kateri se izobražujejo njihovo otroci. V novem učenem načrtu za razumevanje ter rabo informacijsko-komunikacijske tehnologije (računalnika). Pismenost je torej kompleksna spopombnost razumevanja in rabe takih informacij v vsakdanjem življenju doma, na delovnem mestu in v družbi, za doseganje posameznih ciljev, pridobiljuje pa znanja in razvijanje lastnih potencialov. Kot je zborniku poznalja zapisala dr. Ljilija Knaflik, pismenost zajema sposobnosti za predelovanje informacij in spremnosti, ki ustvarjajo pismenost v sodobni družbi. Podudarla je, da obstajajo povezave med pismenostjo in udeležbo odraslih v izobraževanju. Med narodna primernjava je pokazala, da so države z veliko udeležbo odraslih v izobraževanju tiste, v katerih imajo odrasli najboljše pisne dosežke. Daleč odrastega prehvalstva, ki se izobražuje, se giblje, med več kot polovico v skandinavskih državah do manj kot ene petine v državah, kjer se zmanjša veseljnjost učenja.

Tara McArthur, strokovnjakinja iz Anglije, je tudi poudarila, da se odrasli z nizko stopnjo pismenosti pogosto soočajo z malinami v ekonomskimi oblastmi, zato je treba najprej zagotoviti neformalno, varno in prijedeljeno obrazovanje. Sele v njem bodo posamezniki sicer pridobili sa-

moznanje in tako udejaniji spremembi pri pismenosti. Vodilo se je skupaj nekako tako: Pojdite v javno prostor, kjer se izbrajo ljudje, ali drugi, kjer se izbrajo ljudje. V sedemdesetih letih se je v Veliki Britaniji začela kampanja Pravica do branja. Delovala je skoraj trideset let. Zajal pa je

Potrebno je varno okolje

Najboljša je kombinacija formalnega in neformalnega izobraževanja. Pripravljenost odraslih na različne oblike izobraževanja je odvisna od kulturnega okolja in družine, izobražene ravni, družbenoekonomskoga stanja odraslih ipd.

Tara McArthur, strokovnjakinja iz Anglije, je tudi poudarila, da se odrasli z nizko stopnjo pismenosti je treba najprej zagotoviti neformalno, varno in prijedeljeno obrazovanje. Sele v njem bodo posamezniki sicer pridobili sa-

Izhajamo iz izkušnje odraslih

Sodobni razvoj zahteva stalno učenje dela z vedno novimi vsemi informacijami. Ta spremnost zahteva veseljnjiko učenje v sklopu učenje se družbe. Vpraša-

Izhajamo iz izkušnje odraslih

Sodobni razvoj zahteva stalno učenje dela z vedno novimi vsemi informacijami. Ta spremnost zahteva veseljnjiko učenje v sklopu učenje se družbe. Vprašanje pa je, kako odraslim približati ponemčnost razvijanja pismenosti ali kako oblikovati tako učivo okolie, da bodo tudi odrasli čutili potrebo, in željo po dodatnem učenju, spodbujevanje in poglabljajaju. Za delo z različnimi informacijami je potrebna dolgača ravnost, da bodo učivo in učitelj - učenc (odrasi) enakopravni. Najbolj uspešno pri tem je lahko lokalno okolje, kjer se ljudje med seboj pozajajo, se sestajajo in skupaj vztrajajo. V študijskih krožkih se Nacionalne organizacije za izobraževanje odraslih in vodja britanskega Tedna učenja odraslih oglaševanje ter publicirajo.

Dolgoletna prizadevanja

Alan Tuckett, direktor britanske Nacionale organizacije za izobraževanje odraslih in vodja britanskega Tedna učenja odraslih svojo pismenost, se pridružijo različnim oblikam formalnega izobraževanja (krožki, tečaji, delavnice). Zato je pomembno, da še pred kakršnim kol izobraževanjem izhajamo iz staličec odraslih. Če želimo ziviti, se je zelo, da v njihovi državi je.

glas, nekako takole: Poidte v skupnost in učite pismenost, naj bo to gostinič, klubu, knjižnici ali druge, kjer se zbirajo ljudje. V sedemdesetih letih je v Veliki Britaniji začela kampanja Pravica do branja. Delovala je skoraj trideset let. Zajal pa je

Misel na koncu

"Funkcionalna nepismenost je posledica revščine in razloženja, ter neenakosti dostopa do objubila večje financiranje projektov. Tukett meni, da je preseganje sistema, ki je izločal premožne v negativne (nesamoza-vestne), dolgoročno delo.

Potrebno je varno okolje

"Funkcionalna nepismenost je posledica revščine in razloženja, ter neenakosti dostopa do objubila večje financiranje projektov. Tukett meni, da je preseganje sistema, ki je izločal premožne v negativne (nesamoza-vestne), dolgoročno delo.

Izhajamo iz izkušnje odraslih

V sedemdesetih letih se je v Veliki Britaniji začela kampanja Pravica do branja. Delovala je skoraj trideset let. Zajal pa je

upre se zvezanna koncentracijsko, povezanost, solidarnost, je na koncu kolokvija povzela dr. Dušana Fineš.

Dr. Vida Mohorič Špolar, direktorica Andragoškega centra Slovenije, pa je dodała, da je zavoljila z letosnjim kolokvijem, saj so na njem z različnimi vidikov osvelili pismenost in participacijo odraslih v izobraževanju ter dejavnike, ki vplivajo na ohranjanje pismenosti. Meni, da mora izobraževanje odraslih izhajati iz izkušnje človeka, s katerim delajo, in da mora biti odnos učitelj - učenc (odrasi) enakopravni. Najbolj uspešno pri tem je lahko lokalno okolje, kjer se ljudje med seboj pozajajo, se sestajajo in skupaj vztrajajo. V študijskih krožkih prav zaradi te demokratnosti ljudi laže motivirajo in jim vneje samozavest, zaupanje vase, notranjo moč ter spotovanje s človeku. Šele potem sledi drugi korak: Izobraževanje v formalnem programu.

♦ DOMINKA PRIJATELJ

glas, nekako takole: Poidte v skupnost in učite pismenost, naj bo to gostinič, klubu, knjižnici ali druge, kjer se zbirajo ljudje. V sedemdesetih letih je v Veliki Britaniji začela kampanja Pravica do branja. Delovala je skoraj trideset let. Zajal pa je

glas, nekako takole: Poidte v skupnost in učite pismenost, naj bo to gostinič, klubu, knjižnici ali druge, kjer se zbirajo ljudje. V sedemdesetih letih je v Veliki Britaniji začela kampanja Pravica do branja. Delovala je skoraj trideset let. Zajal pa je

Neformalno izobraževanje

nih skupin, obih spolov in ljudi s posebnimi potrebinimi. Ne le na Slovenskem, tudi še vsej izobrazbenosti, se uveljavila vira izobrazbevanja, po kateri postaja učenje vseživljensko. V tem okviru bodo mesta upoštevali, ceo kategorij nenehnih učilnih procesov, formalnih in neformalnih, v katerih ljudje razvijajo svoje znanosti, bogatijo znanje, izpolnjujejo vsebine, poglabljujo strokovno usposobljenost ali zbirajo informacije za morebitne preusmeritve na nova področja, da bi tako zadostili svojim potrebam ali potrebam oziroma družbi, v katerih živijo. Sem spada tudi paleta vsakdanjega, nukličnega učenja, ki je na voljo v vsečkljivemu učení se družbi.

Povezati učenje s praznovanjem? Na Slovenskem je zdaj tudi to mogoče!

Posebnost slovenskega kulturnega prostora je, da se v skladu s tradicijo z učenjem veže vira na travno priznana občakov v asociaciji z vrednostjo izobrazbe, jena dolacenje z grozecem z oddelekjanjem, sirovastom in tučevanjem. Če so kar potučevalni, učilni ni bil spoznan, kar toliko zaradi svoje učenosti, kolikor zaradi palce in oblasti, ki jo ima v Soli ostankane ter membrale v nasih sodobnih se občutim, posebno v gimnazijah, le da so palična zamenjala tocke, grozne in hrebenozno obravnavanje džlikov. Da bi odpri vratila v drugačevalno izobrazje učenja, je TVU zastonil festivalovo, praznovanje. Izobrazje tu kot vrednotna sami po sebi, ne le kot ekonomski in družbeni, kategorija. Stroški sedmice poskušajo dokazati, da je clovekovo pravico do veselje moglo uporistiti tudi na tistem področju življenja, ki prinaša učenju.

Da bi v TVU vnesli resnično praznično razščlenitev, ker je treba v Soli osmančati, temeljiti na vseh, da so vse podrejene vira na praznovanje?

Martina Kacšič iz Ljubljane je moral po hudi nesreči pred dvanašestimi leti, ko je reguli vid, življene zavrniti posevnem na novo. Se brani v pisanju, orientacijski v prostoru in komunikaciji z ljudmi, tudi študija se je moral končati z začetka, saj pravomena politika ni mogel včeraj opravljati. Upoštevajo, da končal Visoko šolo za socialno delo in za diplomsko nalogo prejel Študentov Preserenovo nagrado. Ob studiju je objektovsko uporabljajova za svetovalnino in terapevtsko delo. Vzpostavljanje stiskov z videčimi razume-kot-kreterine skupnega prostora in načrtev je, da mo to tudi uspeha. Čeprav – levo prav zato, ker je bil prisoten vpravljanju smislu in izobilkovati nov življenski slog. Posledno izkušnja imata tudi Alma Ptac iz Lescev. Svoje življenje je morala na novo utemeljiti zaradi hude bolezni, ki jo je prilenila na bolniško posteljo. Zbrati je morala pogum za prenograma malodjetja, osamljenosti in rezupanja, ki ga je bila detetna. Na stečje je imela oporo v državnih na ljubljanski univerzi, kjer je uspešno končala Srednjo ekonomsko šolo, pri učenju pa pomagala tudi drugim – vrotnikom, ki za mladostne radosti niso bili prekrščani.

»Za popolnoma drugačno učenje gre – za učenje z navdušenjem, s srcem,«

je zapisala skupina mentorjev, dobitnika priznania ACS 1999.

Leto je bilo za priznania, za katera je ponemčeno velenje, da niso povezani z denarnimi nagradami, vloženih kar 54 predlogov, tako da je bilo v načrtuju zastopana domala vsa Slovenska družba.

ja. Štorkovna komisija je podelila 14 priznani (od 15 možnih) v treh kategorijah. Za posebne dosežke pri bogatiju lastnega znanja (1. kategorija) je prejelo priznana pet posameznikov: *Martina Kacšič iz Ljubljane, Nenka Janeža Kosir iz Ljubljane in Alma Ptac iz Lescev*. V kategoriji učencev, vseh s področja književnosti, učenci, katerih ljudje izrazijo svoje znanosti, bogatijo znanje, izpolnjujejo vsebine, poglabljajo strokovno usposobljenost ali zbirajo informacije za morebitne preusmeritve na nova področja, da bi tako zadostili svojim potrebam ali potrebam oziroma družbi, v katerih živijo. Sem spada tudi paleta vsakdanjega, nukličnega učenja, ki je na voljo v vsečkljivemu učení se družbi.

Načrtuje, mentor slovenskih književnikov in globophil, ustvarjalnjava niza televizijskih programov, *Milica Prešeren iz Ljubljane, novinarska Televizija Slovenija* in avtorica ter voditeljica redne mesečne izobraževalne oddaje *Modro, regionalno izobraževalno studio RRS Novo*, nismo, ki ga vodi Vesna Dular, *Damjan Kraljčić iz Velikega Knjazevstva*, pedagog in mentor zgodovinsko-etnografskega književnika pri Univerzi na trete življensko obdobje, ter *Turistica Štancha Nikolčiča iz Ljubljane*. Vendar nrien izobraževalni cilj mlhakar se niso dosenčeni. Uspehi, zato znotražili novou pozitivno samopodprtje, so značilni. Takoj je Jana za vira solo navduševali kar tri sodavke in pomagala brutalno, da je odločil za pridobitev poklica Borut Holi, ki je na načrtni zanesenosti. Solobni obesli na klin, ker se je posvetil Spornu. Bil je odličen smrčarski učitelj, telekanal je v plenitvu, kot članskih rdečih občin. Bonon pa je desegel virtuelne uspehe na svetovni ravni. Knaliu pa so zahvalje delovanja mesta terjale tudi primerno izobrazbo in moral je izbratil. Srednjo Šolo je izbratil z oddiščim uspehom. Odtekel so je tekmovalnemu Spornu. Vrhunske dosežke bo morda da oddeli (desegel) pri studiju.

Načrtuje, kar tri sodavke in pomagala brutalno, da je odločil za pridobitev poklica Borut Holi, ki je na načrtni zanesenosti. Solobni obesli na klin, ker se je posvetil Spornu. Bil je odličen smrčarski učitelj, telekanal je v plenitvu, kot članskih rdečih občin. Bonon pa je desegel virtuelne uspehe na svetovni ravni. Knaliu pa so zahvalje delovanja mesta terjale tudi primerno izobrazbo in moral je izbratil. Srednjo Šolo je izbratil z oddiščim uspehom. Odtekel so je tekmovalnemu Spornu. Vrhunske dosežke bo morda da oddeli (desegel) pri studiju.

Kako zmagati, ko se vse podre in je treba začeti znova

Dobitniki priznani v prvih skupini odlikujejo preobrazbeni pogum in vztrajnost pri doseganju osebnih in izobraževalnih ciljev. Učijo inštitucionalno, postavljajo zvezki in se posplošita spremembi na podlagi dobre pravilnosti.

Martina Kacšič iz Ljubljane je moral po hudi nesreči pred dvanašestimi leti, ko je reguli vid,

življene zavrniti posevnem na novo. Se brani v pisanju, orientacijski v prostoru in komunikaciji z ljudmi, tudi študija se je moral končati z začetka, saj pravomena politika ni mogel včeraj opravljati. Upoštevajo, da končal Visoko šolo za socialno delo in za diplomsko nalogo prejel Študentov Preserenovo nagrado. Ob studiju je objektovsko uporabljajova za svetovalnino in terapevtsko delo. Vzpostavljanje stiskov z videčimi razume-kot-kreterine skupnega prostora in načrtev je, da mo to tudi uspeha. Čeprav – levo prav zato, ker je bil prisoten vpravljanju smislu in izobilkovati nov življenski slog. Posledno izkušnja imata tudi Alma Ptac iz Lescev. Svoje življenje je morala na novo utemeljiti zaradi hude bolezni, ki jo je prilenila na bolniško posteljo. Zbrati je morala pogum za prenograma malodjetja, osamljenosti in rezupanja, ki ga je bila detetna. Na stečje je imela oporo v državnih na ljubljanski univerzi, kjer je uspešno končala Srednjo ekonomsko šolo, pri učenju pa pomagala tudi drugim – vrotnikom, ki za mladostne radosti niso bili prekrščani.

»Za popolnoma drugačno učenje gre – za učenje z navdušenjem, s srcem,«

je zapisala skupina mentorjev, dobitnika priznania ACS 1999.

Leto je bilo za priznania, za katera je ponemčeno velenje, da niso povezani z denarnimi nagradami, vloženih kar 54 predlogov, tako da je bilo v načrtuju zastopana domala vsa Slovenska družba.

Iz naših logov

TEDEN VSEŽIVLJENSKEGA UČENJA (TVU)

Glota
Moral

Projekti v Ljubljani
red. ur. 10.10.2000
gloti@uni-lj.si www.gloti.si

DRUSTVO
INTERES

www.interes.si

drustvo
interes

Zeleni glas, št. 19, november 2000, str. 6